

RAPORT ZESPOŁU DS. MONITOROWANIA ZINTEGROWANEJ
STRATEGII ROZWOJU POWIATU WIERUSZOWSKIEGO NA
LATA 2014-2020
ZA ROK 2017

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
2. METODOLOGIA PRZEPROWADZENIA MONITORINGU STRATEGII.....	3
3. ANALIZA WARTOŚCI OSIĄGNIĘTYCH WSKAŹNIKÓW MONITORINGU W ODNIESIENIU DO POSZCZEGÓLNYCH CELÓW	4
4. ANALIZA WSKAŹNIKÓW PORÓWNAWCZYCH	24
5. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	28
6. ZAŁĄCZNIK - ZBIORCZA INFORMACJA Z REALIZACJI ZADAŃ W RAMACH ZINTEGROWANEJ STRATEGII POWIATU WIERUSZOWSKIEGO NA LATA 2014-2020 za 2017 rok	

1. Wstęp

Zintegrowana Strategia Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 została przyjęta Uchwałą Nr XXXVIII/177/14 Rady Powiatu Wieruszowskiego z dnia 30.01.2014 roku. Strategia rozwoju określiła cele, jakie stawia sobie samorząd lokalny w określonym czasie oraz zestaw działań, za pomocą których poszczególne cele będą realizowane.

Realizacja określonych w ramach Strategii celów i zadań powinna podlegać monitoringowi. Mechanizm monitoringu strategii umożliwia bieżącą ocenę postępów wdrażania strategii oraz skutków realizowanej w ten sposób polityki rozwoju. Zakłada on zbudowanie banku strategicznych danych o procesach zachodzących w powiecie i jego otoczeniu. Bank danych składa się ze wskaźników ilościowych oraz jakościowych, przy pomocy których można śledzić tempo i stopień zaawansowania realizacji zadań strategicznych oraz osiągnięcia celów rozwoju.

Do oceny realizacji strategii, analizy przebiegu realizacji projektów i zadań, a także identyfikacji stopnia osiągnięcia celów, zbierania oraz opracowywania raportów monitoringu powołany został zespół ds. monitorowania Zintegrowanej Strategii Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020. Raport zespołu ds. monitorowania ZSRPW na lata 2014-2020 służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dążenia do założonych celów oraz poziomu ich osiągnięcia.

2. Metodologia przeprowadzenia monitoringu strategii.

Niniejszy raport stanowi opracowanie zawierające informacje na temat postępu, jaki osiągnięto w zakresie realizacji priorytetów Strategii w 2016 roku. Zgodnie z zapisami strategii system monitoringu strategii służyć ma ciągłej obserwacji realizacji celów strategicznych, celów operacyjnych oraz zadań, a także analizie zgodności efektów podejmowanych działań z założeniami. System monitorowania ma służyć obserwacji zmian zachodzących w powiecie a także reagowaniu na pojawiające się problemy oraz szanse i zagrożenia w otoczeniu, które wpływają na osiągnięcie założonych w strategii rezultatów. W konsekwencji system monitorowania umożliwia aktualizację zapisów strategii oraz zapewnia dostęp do informacji o postępach realizacji zaplanowanych zadań oraz osiągnięcia celów rozwoju powiatu.

W ZSRPW na lata 2014-2020 stworzono ramowy system wskaźników, według których raportuje się postępy w realizacji działań. Dla wskaźników wygenerowano wartości bazowe. Aktualizowanie danych dla wskaźników pozwala na analizę trendów w ujęciu czasowym oraz dokonanie porównań w kolejnych okresach raportowania strategii ze stanem wyjściowym. Informacje i dane, na podstawie których opracowano raport pochodzą ze statystyki publicznej, powiatowych i gminnych jednostek samorządu terytorialnego, powiatowych jednostek organizacyjnych i instytucji z terenu powiatu. W pracy nad powstaniem raportu posługiwano się w szczególności analizą danych zastanych; analizą dokumentów oraz analizą wskaźnikową – porównaniem wskaźników statystycznych.

Ponadto monitorowaniu zostało poddane oddziaływanie realizacji strategii na sytuację społeczno-gospodarczą powiatu poprzez badanie wybranych wskaźników osiągniętych przez Powiat Wieruszowski na tle województwa i kraju. Dane te opracowano na podstawie statystyki publicznej oraz sprawozdawczości własnej i jednostek organizacyjnych.

3. Analiza wartości osiągniętych wskaźników monitoringu w odniesieniu do poszczególnych celów.

Na podstawie zidentyfikowanych uwarunkowań rozwojowych w Zintegrowanej Strategii Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 dokonano wyboru strategicznych celów rozwoju Powiatu Wieruszowskiego. Cele strategiczne zostały podzielone na cele operacyjne oraz szczegółowe cele (kierunki działań).

Nadrzędnym celem, łączącym cele strategiczne sformułowane w obszarach: gospodarki, społeczeństwa, zagospodarowania przestrzeni i środowiska przyrodnicze, a także celów z zakresu sprawności instytucjonalnej zarządzania, jest ***poprawa jakości życia i dynamizacja procesów rozwoju z zachowaniem równowagi w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej.***

Cel strategiczny I: ROZWÓJ GOSPODARCZY

Cel operacyjny 1. Wspieranie innowacyjności i rozwoju specjalizacji gospodarczych

Szczegółowe cele:

- 1.1. Wspieranie rozwoju klastrów gospodarczych w branżach istotnych dla rozwoju powiatu (w szczególności w między producentami branży drzewnej i meblarskiej).
- 1.2. Wspieranie współpracy lokalnych szkół zawodowych (z terenu powiatu) z podmiotami gospodarczymi w celu zapewnienia zgodności kierunków kształcenia z potrzebami powiatowego rynku pracy.
- 1.3. Wspieranie rozwoju i upowszechniania wśród przedsiębiorców przyjaznych środowisku form i metod produkcji przemysłowej (np. standaryzowanych systemów zarządzania, np. według norm z serii ISO14000, EMAS, programów środowiskowych takich jak CP itp.).
- 1.4. Wspieranie budowy partnerstwa z landami niemieckimi i jednostkami terytorialnymi w Holandii odnośnie do pozyskiwania *know-how* w zakresie dobrych praktyk rolniczych, przemysłowych oraz kreowania postaw przedsiębiorczych, a także budowania partnerstw biznesowych.
- 1.5. Wspieranie działań na rzecz podnoszenia innowacyjności podmiotów gospodarczych w tym gospodarstwach rolnych.

Cel operacyjny 2. Wspieranie rozwoju funkcji turystycznych.

Szczegółowe cele:

- 2.1. Stworzenie produktów turystyki rekreacyjno-weekendowej, uwzględniających także potrzeby rodzin z małymi dziećmi oraz osób starszych.
- 2.2. Integracja oferty turystycznej w skali powiatu.
- 2.3. Kreowanie i promocja produktów regionalnych i kuchni regionalnej.

Cel operacyjny 3. Wsparcie wielofunkcyjnego rozwoju terenów wiejskich

Szczegółowe cele:

- 3.1. Wsparcie procesów restrukturyzacji rolnictwa w kierunku określonych specjalizacji (produkcja mleka, przetwórstwo mięsa) oraz poprawy struktury agrarnej.
- 3.2. Rozwój rolnictwa ekologicznego (wykorzystanie możliwości/potencjału do produkcji żywności ekologicznej).
- 3.3. Wsparcie działań na rzecz rozwoju agroturystyki na terenach wiejskich.
- 3.4. Wsparcie współpracy między rolnikami (grupy producenckie, spółdzielnie, integracja działań etc.).

Cel operacyjny 4. Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości

Szczegółowe cele:

- 4.1. Kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców.
- 4.2. Wzmacnianie konkurencyjności MŚP.
- 4.3. Tworzenie miejsc pracy dla osób młodych, w sektorze obsługi osób 60+.
- 4.4. Tworzenie miejsc pracy dla osób z grup wykluczonych z rynku pracy.
- 4.5. Wsparcie inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej

Cel strategiczny II. WZMACNIANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

Cel operacyjny 5. Wsparcie rozwoju kapitału ludzkiego

Szczegółowe cele:

- 5.1. Tworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji na etapie szkół podstawowych i gimnazjum (np. zajęcia pozalekcyjne).
- 5.2. Rozwój szkolnictwa i edukacji związanej z rozwojem funkcji turystyczno-rekreacyjnej i jego promocja wśród młodych mieszkańców powiatu.
- 5.3. Wsparcie kształcenia zawodowego związanego z rozwojem specjalizacji istotnych dla rozwoju powiatu i jego promocja wśród młodych mieszkańców powiatu.
- 5.4. Wsparcie rozwoju społeczeństwa informacyjnego

Cel operacyjny 6. Wzmacnianie rozwoju kapitału ludzkiego.

Szczegółowe cele:

- 6.1. Wsparcie rozwoju organizacji pozarządowych (NGO) w celu budowania partnerstwa lokalnego i integracji, rozwoju kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców.
- 6.2. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i poczucia więzi z „małą ojczyzną”.
- 6.3. Stworzenie oferty „silver economy” (organizacja i promocja aktywnych i kreatywnych form spędzania czasu przez osoby starsze, np.: wzajemna pomoc, Uniwersytety III wieku)

Cel operacyjny 7. Rozwój usług społecznych

Szczegółowe cele:

- 7.1. Poprawa dostępności specjalistycznych usług opieki zdrowotnej.
- 7.2. Rozwój współpracy międzygminnej na rzecz integracji działań w zakresie poprawy oferty opieki przedszkolnej.
- 7.3. Organizacja i promocja aktywnych i kreatywnych form spędzania czasu wśród młodzieży.
- 7.4. Wspieranie rozwoju infrastruktury służącej aktywizacji dzieci i młodzieży (np. place zabaw, inne obiekty sportowe/rekreacyjne).

Cel strategiczny III. KSZTAŁTOWANIE ŁADU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Cel operacyjny 8. Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej i tworzenie ofert inwestycyjnych

Szczegółowe cele:

- 8.1. Stworzenie wspólnej oferty inwestycyjnej powiatu.
- 8.2. Wspieranie rozwoju scentralizowanej sieci ciepłej na obszarach zurbanizowanych.
- 8.3. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w powiecie.
- 8.4. Poprawa stanu infrastruktury drogowej wewnątrz powiatu.
- 8.5. Rozwój infrastruktury ICT.
- 8.6. Wspieranie rozwoju sieciowej infrastruktury w zakresie zaopatrzenia w paliwa gazowe.

Cel operacyjny 9. Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE)

Szczegółowe cele:

- 9.1. Wspieranie wykorzystania biomasy do celów produkcji energii w lokalnych systemach grzewczych.
- 9.2. Wspieranie procesu modernizacji indywidualnych systemów ogrzewania budynków, a także oświetlenia przestrzeni publicznych z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii

Cel operacyjny 10. Ochrona zasobów naturalnych i kształtowanie środowiska przyrodniczego

Szczegółowe cele:

- 10.1. Ochronę zasobów wodnych i rozwój infrastruktury związanej z wykorzystaniem zasobów wodnych.
- 10.2. Zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych na terenie powiatu i poprawa stanu czystości powietrza atmosferycznego.
- 10.3. Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy (zapewnianie ładu przestrzennego)
- 10.4. Wspieranie działań na rzecz kształtowania świadomości ekologicznej (np. stosowanie ekologicznych technologii w budownictwie, ekologiczne sposoby ogrzewania, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków).

Cel strategiczny IV: PODNOSZENIE SPRAWNOŚCI INSTYTUCJONALNEJ ZARZĄDZANIA W JST

Do podstawowych celów operacyjnych umożliwiających poprawę sprawności instytucjonalnej zarządzania rozwojem powiatu zaliczono:

11. Podniesienie kwalifikacji/kompetencji osób zatrudnionych w administracji, w tym w szczególności poprzez następujące **cele szczegółowe (kierunki działań)**:

11.1. Stworzenie wspólnego dla wszystkich gmin programu poprawy jakości zarządzania w administracji.

11.2. Stworzenie wspólnej oferty szkoleniowej dla pracowników gmin i powiatu.

12. Wspieranie rozwoju przyjaznej administracji publicznej, w tym w szczególności poprzez następujące **cele szczegółowe (kierunki działań)**:

12.1. Rozwój usług z zakresu e-administracji.

12.2. Usuwanie barier architektonicznych we współpracy z grupami osób niepełnosprawnych.

12.3. Poprawienie obiegu informacji i usprawnienie procedur stosowanych w obsłudze mieszkańców.

13. Koordynacja działań na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, w tym w szczególności poprzez następujące **cele szczegółowe (kierunki działań)**:

13.1. Stworzenie interaktywnej platformy komunikacji dla JST i podmiotów gospodarczych i organizacji pozarządowych.

13.2. Organizacja szkoleń dla różnych grup zawodowych.

13.3. Stworzenie struktur i procedur współpracy z zespołem monitorowania strategii.

14. Opracowanie zintegrowanej strategii promocji Powiatu Wieruszowskiego.

W 2017 roku zrealizowano zadania spełniające określone w strategii cele.

I. ROZWÓJ GOSPODARCZY

Celowi szczegółowemu **1.2. Wspieranie współpracy lokalnych szkół zawodowych (z terenu powiatu) z podmiotami gospodarczymi w celu zapewnienia zgodności kierunków kształcenia z potrzebami powiatowego rynku pracy** nadano w strategii szczególną rolę. W pobudzaniu rozwoju i innowacji i ich wykorzystanie w praktyce gospodarczej odgrywa sektor edukacji oraz nauczania zawodowego, sprzyjający dostosowaniu zasobów pracy do potrzeb podmiotów gospodarczych a także pośrednio do współpracy między podmiotami, organizacjami, instytucjami oraz przyczyniający się do budowania klimatu przedsiębiorczości, lokalnej solidarności i tożsamości. W tym zakresie poprzez ponadgimnazjalne szkoły zawodowe, dla których Powiat Wieruszowski jest organem założycielskim zostały zrealizowane poniższe przedsięwzięcia:

Projekt „**Fachowiec- kompleksowy program rozwoju ZSP w Wieruszowie**” realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020. Zadanie w trakcie realizacji . Termin zakończenia projektu 31.08.2018r.

Projekt ma na celu nabycie/podniesienie kompetencji zawodowych 125 uczniów Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Wieruszowie zmierzające do zwiększenia ich szans na rynku pracy, m.in. poprzez realizację staży zawodowych/praktyk zawodowych u pracodawców oraz kursy, pozwalające na zdobycie dodatkowej wiedzy zwiększającej ich szanse na rynku pracy a także podniesienie kompetencji zawodowych 26 nauczycieli poprzez m.in. studia podyplomowe, kursy, szkolenia oraz podniesienie jakości nauczania w szkole poprzez m.in. wyposażenie pracowni.

Projekt „**Kompleksowy program podniesienia jakości kształcenia dla ZSR w Lututowie**” realizowany jest przez Powiat Wieruszowski w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Celem głównym projektu jest nabycie/ podniesienie kompetencji zawodowych 80 uczniów Zespołu Szkół Rolniczych w Lututowie zmierzające do zwiększenia ich szans na rynku pracy, m. in. poprzez realizację staży zawodowych / praktyk zawodowych u pracodawców oraz podniesienie umiejętności praktycznych 20 nauczycieli poprzez m. in. studia podyplomowe, kursów kwalifikacyjnych oraz szkoleń doskonalących oraz podniesienie jakości nauczania w szkole poprzez m.in. wyposażenie pracowni/warsztatów.

Łączna wartość projektów 2.607.823,21zł, w tym dofinansowanie 2.452.140,32 zł.

Ponadto szkoły realizowały w 2017 roku projekty, na które pozyskano środki z Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji – Program Erasmus+. ZSP w Wieruszowie projekt pn. „Europejski Fachowiec”, a ZSR w Lututowie projekt pn. „Europa szansą na zawodowy rozwój III”. W ramach tych projektów uczniowie szkół odbyli zagraniczne praktyki. Łączna wydatki projektów w 2017 roku wyniosły 653.439,55 zł.

Inne działania szkół:

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie współpracował z zakładami produkcyjnymi M-line Sp.z o.o., Fabryka Mebli „WERSAL” Jankowy. Zorganizował warsztaty teoretyczno – praktyczne, których tematem przewodnim był **Rynek pracy i sposoby jej pozyskiwania** (OHP)

Zespół Szkół Rolniczych w Lututowie regularnie kontaktuje się z pracodawcami, u których uczniowie odbywają praktyki zawodowe. Rozmowy z pracodawcami pozwalają na zweryfikowanie kształcenia zawodowego szkoły pod kątem wymagań pracodawców i przygotowania uczniów do praktycznych działań na konkretnym stanowisku.

Z dniem 1 stycznia 2018 roku szkoła została przekazana Ministrowi Rolnictwa.

Dla celu szczegółowego **2.1. Stworzenie produktów turystyki rekreacyjno-weekendowej, uwzględniających także potrzeby rodzin z małymi dziećmi oraz osób starszych** strategia przewiduje działania rozwojowe w zakresie usług turystyki krótkookresowej, w tym w szczególności agroturystyki rozumiane jest jako udostępnianie walorów życia wsi mieszkańcom miast, poprzez tworzenie formy aktywności

ruchowej związanej ze spędzaniem wolnego czasu na świeżym powietrzu np. jazda konna, spływy kajakowe, szlaki rowerowe, spacerowe ścieżki tematyczne, serwowanie potraw kuchni lokalnej, uczestnictwo osób wypoczywających w powiecie w miejscowych wydarzeniach kulturalnych.

W zakresie w/w celu promowano produkt turystycznego Wieruszowski Powiat z Mapą i Kompasem. Staraniem Starostwa Powiatowego w Wieruszowie utworzono kolejną – 9 trasy orienteeringowej oraz przeprowadzono konserwację pozostałych tras orienteeringowych. Trasa „Pieczyska” na terenie gminy Wieruszów. Wykonano 300 egzemplarzy map sportowych do 9 trasy orienteeringowej. Zorganizowano Święto orienteeringu Powiatu Wieruszowskiego, w ramach którego przeprowadzono „Otwarte Mistrzostwa Powiatu Wieruszowskiego w Biegu na Orientację” oraz „I Mistrzostwa Szkół Powiatu Wieruszowskiego w Marszach i Biegach na Orientację”. W imprezie tej udział wzięło ok. 200 osób. W tym dniu w wielu miejscowościach powiatu gościli również uczestnicy Rajdu Bike Orient.

Wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich to działania związane z tworzeniem nowych miejsc pracy poza rolnictwem i warunków sprzyjających przedsiębiorczości indywidualnej na terenach wiejskich (zmiana kierunków aktywności zawodowej na terenach wiejskich). Działania samorządów w tym względzie ukierunkowane są na wzrost dostępności przestrzennej (w efekcie modernizacji lokalnego układu drogowego) oraz poprawę standardów usług publicznych czy ochronę walorów krajobrazu kulturowego. Poprawa przestrzennej dostępności dotyczy: edukacji, rynków pracy, dóbr kultury, opieki zdrowotnej, informacji. Zadania wykonane w roku 2017 obejmują modernizację układu drogowego (opis w pkt. 8.4.) oraz opieki zdrowotnej poprzez realizację projektu PL 13 **Kompleksowy program zmniejszania zachorowalności na choroby związane ze stylem życia** (opis pkt. 7.1) a także **wspieranie działań na rzecz rozwoju agroturystyki na terenach wiejskich** – zadanie realizowane poprzez promowanie lokalnych gospodarstw agroturystycznych na Jarmarku Wojewódzkim MIXER REGIONALNY.

W celu poprawy konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw w strategii założono, że nastąpi większa integracja środowisk biznesowych oraz budowanie sieci powiązań między przedsiębiorstwami, instytucjami kształcenia zawodowego oraz instytucjami otoczenia biznesu. W strategii przewidziano m.in. : kierunek działania **4.1.Kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców**, w ramach którego Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie zrealizował w 2017 roku szereg działań na łączną kwotę **3.765.106.05 zł**. Wsparciem objęto 486 osób bezrobotnych. Były to m.in. jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, bony stażowe i na zasiedlenie, staże (stypendia stażowe, szkolenia bezrobotnych i bony szkoleniowe). Na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji PUP w Wieruszowie w 2017 roku pozyskała środki : Funduszu Pracy, rezerwy Ministra, środki Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz RPO WŁ na lata 2014-2020, Programu Refundacja pracodawcy lub przedsiębiorcy kosztów zatrudnienia bezrobotnego do 30 roku życia i PFRON. Działania w tym celu realizowała oraz Lokalna Grupa Działania „Między Proszą a Wartą”(uwzględnione w załączniku do raportu).

W ramach celu **4.2.Wzmacnianie konkurencyjności MŚP** w 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie zrealizował projekty w ramach kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców. Ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego wykorzystano **172.748,80 zł**. Podpisano umowy z 18 pracodawcami i przeszkolono 134 osoby. Kolejnym działaniem była pomoc finansowa udzielana przez PUP w związku z utworzeniem lub doposażeniem stanowiska pracy i zatrudnieniem na tym stanowisku osoby bezrobotnej przez okres 24 miesięcy a także refundacja części kosztów na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia. Zawarto 37 umów, a tą formą wsparcia zostało objętych 90 osób na kwotę **1.507.684,95 zł**. PUP w Wieruszowie we współpracy z pracodawcami zorganizował również 5 giełd pracy.

Realizację tego celu jest działalność LGD „Między Prosną a Wartą”, która w 2017 roku dofinansowała 9 przedsiębiorców na rozwój działalności gospodarczej.

W ramach celu **4.3.** I również 5 giełd pracy. **Tworzenie miejsc pracy dla osób młodych, w sektorze obsługi osób 60+ .** Powiat Wieruszowski zawarł w 2017r. umowę na dofinansowanie projektu "Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim" ze środków EFS w ramach RPO poddziałanie IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne, który obejmuje m.in. usługi opiekuńcze w Dziennym Domu Pomocy (miejscowość Huta gmina Lututów), usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz usługi asystenckie w miejscu zamieszkania. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Gminą Wieruszów, Gminą Lututów, Gminą Bolesławiec, SIKOS w Wieruszowie, TPD. Partnerem wiodącym jest Powiat Wieruszowski. Realizatorem projektu PCPR w Wieruszowie. Termin realizacji projektu od 1.11.2017 do 31.03.2020r.

4.4.Tworzenie miejsc pracy dla osób z grup wykluczonych z rynku pracy to również głównie działania PUP w Wieruszowie poprzez: prace interwencyjne, roboty publiczne i prace społecznie użyteczne, mające na celu ułatwienie bezrobotnym powrotu na rynek pracy, aktywizowanie osób długotrwale bezrobotnych. Łącznie w roku 2017 za pomocą powyższych działań zaktywizowano 84 osoby, wydając **345.983,22 zł**.

W 2017 roku z poradnictwa zawodowego prowadzonego w ramach działalności PUP w Wieruszowie skorzystało 390 osób. Z informacji zawodowej 361 osób, natomiast z indywidualnego poradnictwa zawodowego 361 osób. Na szkolenia bezrobotnych i stypendia szkoleniowe PUP w Wieruszowie wydał **32.114,54 zł** (3 osoby).

Cel szczegółowy **4.5.Wspieranie inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej .**

W 2017 roku Powiat Wieruszowski podpisał porozumienie o współdziałaniu na rzecz rozwoju ekonomii społecznej z Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS realizującym projekt współfinansowany ze środków EFS (zorganizowano min. szkolenie dla organizacji pozarządowych).

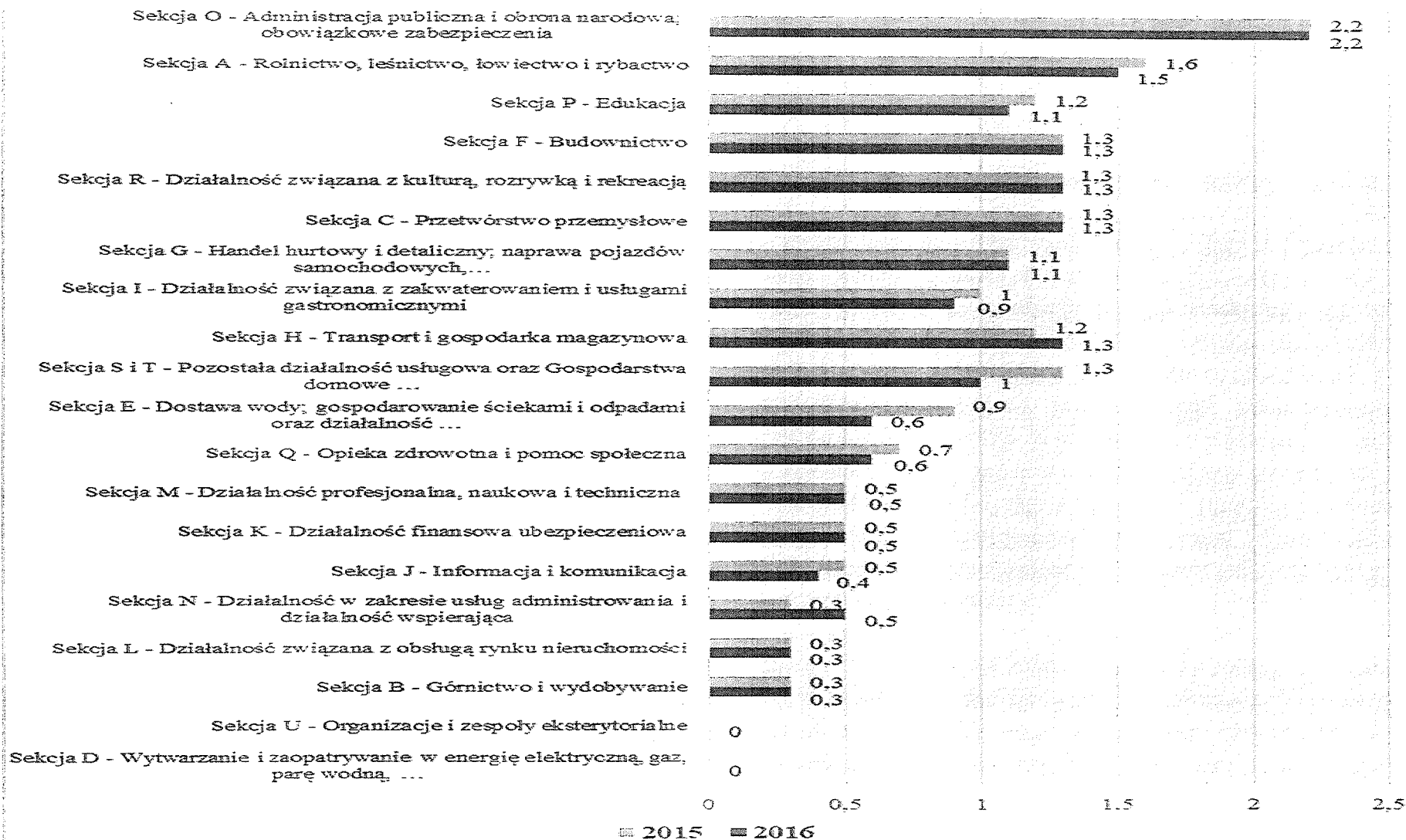
Poniższa tabela prezentuje system wskaźników, raportujących postępy realizacji zadań.

**Wskaźniki systemu monitorowania Zintegrowanej Strategii Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014 – 2020 dla Celu strategicznego I:
ROZWÓJ GOSPODARCZY**

Wskaźniki dla celów strategicznych	Jednostka miary	Źródło danych	Wartość bazowa 2012 (*2011, **2010)	2013	2014	2015	2016
I. Rozwój gospodarczy							
<i>Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca w powiecie (podmioty o liczbie pracujących > 9)</i>	zł	GUS	34329* 39399	42527	46033	48209	50031
<i>Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców</i>	os.	GUS	637,2	652,4 (2757)	651,9 (2751)	661,9 (2791)	673,1 (2843)
<i>Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców</i>	podm.	GUS	71	71	72	74	77
<i>Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca</i>	zł	GUS	1013* 1074	1446	1943	2002	3321
<i>Specjalizacja gospodarcza gminy wg liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON</i>	LQ (wskaźnik Florence'a)	GUS	Wartość LQ >1,5 dla sekcji O i A (administracja publiczna i rolnictwo)	Wartość LQ >1,5 dla sekcji O i A (administracja publiczna i rolnictwo)			
<i>Liczba przedsiębiorstw działających w sektorze turystyki wg PKD 2007 (sekcja I – zakwaterowanie i gastronomia)</i>	jedn. gosp.	GUS	89	94	84	82	80
<i>Stopa bezrobocia rejestrowanego</i>	%	GUS	11,4	10,9	8,5	7,5	5,8
<i>Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)</i>	%	GUS	70	70,2	69,9	71,7	72,1
<i>Średnia wielkość gospodarstwa rolnego</i>	ha	GUS	6,73	Brak danych			
<i>Liczba gospodarstw ekologicznych w liczbie gospodarstw ogółem</i>	%	GUS	0	Brak danych			
<i>Liczba grup producentów rolnych</i>	szt.	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	0	0	0	0	0

<i>Liczba gospodarstw agroturystycznych</i>	ob.	UG	18	18	18	18	18
<i>Liczba całorocznych miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania na 1000 mieszkańców</i>	miejsce	GUS	6,29	6,63	6,49	6,21	6,14
<i>Długość szlaków turystycznych</i>	km	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	498,6	498,6	498,6	501,1	501,1
<i>Długość ścieżek rowerowych</i>	km	GUS	11,2	14,7	14,7	14,7	14,8

Wartości współczynnika specjalizacji LQ dla Powiatu Wieruszowskiego na tle województwa łódzkiego - identyfikacja potencjalnych obszarów specjalizacji gospodarczej

II. WZMACNIANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

Określone w strategii działania rozwojowe są ukierunkowane na **podwyższenie poziomu kapitału społecznego, zmniejszanie nierówności społecznej oraz wzmocnienie solidarności międzyludzkiej**. Jednym z warunków koniecznych pozwalających podnieść jakość życia jest **zapewnienie wysokiego standardu i dostępność do usług publicznych** (przede wszystkim edukacji, a także ochrony zdrowia, kultury, sportu, turystyki, rekreacji), co wymaga podjęcia działań mających na celu poprawę bazy materialnej infrastruktury społecznej i dostosowanie jej do potrzeb powiatu. Zmniejszanie nierówności społecznych to również działania na rzecz integracji osób wykluczonych: działania zmniejszania ubóstwa ekonomicznego, szerokiego udziału osób starszych w życiu społecznym, przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym, w szczególności dzieci i młodzieży. Istotną grupą działań jest wzmocnienie solidarności międzyludzkiej. Sprzyjają temu inicjatywy aktywizujące społeczności lokalne, wspieranie sektora organizacji pozarządowej oraz kształtowanie tożsamości lokalnej.

W ramach celu operacyjnego 5. **Wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego** zrealizowano poniższe zadania.

W ramach celu szczegółowego 5.3. **Wspieranie kształcenia zawodowego związanego z rozwojem specjalizacji istotnych dla rozwoju powiatu i jego promocja wśród młodych mieszkańców powiatu** w 2017 roku podjęto i realizowano szereg działań. Zawodowe szkoły ponagimnazjalne, dla których Powiat Wieruszowski jest organem założycielskim kontynuowały praktyki w ramach UE ERASMUS+ : projektów „**Praktyki europejskie dla ZSP Wieruszów**” i „**Europa szansą na rozwój zawodowy III**” (ZSR w Lututowie). Udział w projektach wzięło łącznie 65 uczniów. Ponadto obie szkoły rozpoczęły w 2017 roku realizację projektów mających na celu nabycie/podniesienie kompetencji zawodowych uczniów, zmierzających do zwiększenia ich szans na rynku pracy, m.in. poprzez realizację staży zawodowych/praktyk zawodowych u pracodawców oraz kursy, pozwalające na zdobycie dodatkowej wiedzy zwiększającej ich szanse na rynku pracy a także podniesienie kompetencji zawodowych nauczycieli poprzez m.in. studia podyplomowe, kursy, szkolenia oraz podniesienie jakości nauczania w szkole poprzez m.in. wyposażenie pracowni. W projekcie „**Kompleksowy program podniesienia jakości kształcenia dla ZSR w Lututowie**” uczestniczy **80 uczniów i 20 nauczycieli**, a w projekcie „**Fachowiec- kompleksowy program rozwoju ZSP w Wieruszowie**” **125 uczniów i 26 nauczycieli**. Wydatki obu projektów wyniosły w 2017 roku **1.249.720,60 zł**. Projekt realizowany w ZSR w Lututowie został zakończony w 2017 roku a w ZSP w Wieruszowie potrwa do sierpnia 2018r.

Pozostałe działania zawodowych szkół ponadgimnazjalnych wpisujące się w promocje kształcenia zawodowego wpisano w załączniku do raportu.

Cel szczegółowy 5.4. **Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego** to przede wszystkim działania gmin. Gmina Sokolniki, Gmina Sokolniki, Gmina Łubnice, Gmina Czastary wzięły udział w rządowym programie rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019 – „Aktywna tablica”. W ramach programu 11 szkół

podstawowych wyposażonych zostało w tablice interaktywne, projektory, głośniki czy interaktywne monitory dotykowe. Ponadto Gmina Wieruszów realizowała w 2017 roku projekt pn. Rozwój kompetencji uczniów poprzez zwiększenie jakości oferty edukacyjnej szkół w gminie Wieruszów (dostawa sprzętu elektronicznego do szkół 188.391,49zł). PCPR w Wieruszowie realizujące projekt „Aktywny samorząd”, w ramach którego zakupiono sprzętu elektronicznego i oprogramowania 2 osobom niepełnosprawnym.

W celu operacyjnym 6. *Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego* jako szczególnie istotny czynnik budowania kapitału społecznego wskazuje się poczucie tożsamości lokalnej, edukacji i promocji postaw sprzyjających wspólnemu działaniu (w szczególności wśród młodzieży), zaangażowanie w życie lokalne, dbanie o lokalną przestrzeń, a także kształtowanie postaw proekologicznych. Ważnym zadaniem jest również rozwijanie sektora organizacji pozarządowych i dążenie do profesjonalizacji ich działania oraz wzrost aktywności obywatelskiej.

Zadania z zakresu celu **6.1. Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych (NGO) w celu budowania partnerstwa lokalnego i integracji, rozwoju kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców** realizowało Starostwo Powiatowe w Wieruszowie, zlecając zadania w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie w ramach konkursu w dziedzinach: sport, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, działalność na rzecz organizacji pozarządowych na łączną kwotę 27.041,00 zł. Zorganizowano także szkolenie dla organizacji pozarządowych „Księgowość w organizacjach pozarządowych- najważniejsze obowiązki i zmiany w ustawie o rachunkowości” przeprowadzone przez Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS. Ze środków PFRON i Powiatu Wieruszowskiego sfinansowano działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w Wieruszowie w zakresie 10 prowadzonych tam pracowni, w tym aktywizacji zawodowej. W 2017 roku była to łączna kwota 890.944 zł. PCPR w Wieruszowie dofinansował także 3 organizacjom imprezy sportowe, kulturalne, rekreacyjne i turystyczne osób niepełnosprawnych (5.951,79zł).

6.2. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i poczucia więzi z „małą ojczyzną”. Starostwo Powiatowe w Wieruszowie w 2017 roku zrealizowało zadania z kalendarza imprez kulturalnych w powiecie wieruszowskim i inne wspierane przedsięwzięcia na kwotę 31.748,97 zł. Łącznie wsparciem objętych zostało 20 przedsięwzięć z kalendarza imprez kulturalnych i promocyjnych oraz udział w imprezach o charakterze sportowym i kulturalnym reprezentantów Powiatu Wieruszowskiego.

Kolejnym projektem zrealizowanym przez Starostwo Powiatowe w Wieruszowie w tej dziedzinie była akcja „Sprzątanie świata” i „Wysprzątamy Powiat Wieruszowski na wiosnę”.

Powiat Wieruszowski otrzymał dofinansowanie projektu Program Edukacji Ekologicznej pn. „Kopernik jest Eko-edukacja ekologiczna w Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika w Wieruszowie” realizowany w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wieruszowie.

Warto również odnotować fakt, że działania w zakresie proekologicznym podjęło szereg gmin: Gmina Lututów pozyskała środki i realizuje 2 projekty ekologiczne: Program Edukacji Ekologicznej pn. "Wszyscy wygramy, gdy o powietrze zadbamy" realizowany w Przedszkolu

Publicznym w Lututowie oraz Program Edukacji Ekologicznej pn. "Świat zadymiony ma same złe strony" realizowany w Szkole Podstawowej w Lututowie. Gmina Galewice realizuje projekt pn. Utworzenie ekopracowni "Zielona Przystań" w Szkole Podstawowej w Ostrówku. Zadania w zakresie celu szczegółowego 6.2. wykonywały również Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieruszowie oraz szkoły ponadgimnazjalne.

Ważnym czynnikiem decydującym o atrakcyjności powiatu i jego poziomym rozwoju cywilizacyjnego są warunki życia mieszkańców określone m.in. poprzez dostęp do podstawowych dóbr i usług publicznych: edukacyjnych, służby zdrowia, kultury i rekreacji, na czym koncentrują się zadania określone w *Cel operacyjny 7.Rozwój usług społecznych*.

Działania dla celu szczegółowego **7.1. Poprawa dostępności specjalistycznych usług opieki zdrowotnej** realizował Powiat Wieruszowski w ramach projektu **Kompleksowy program zmniejszania zachorowalności na choroby związane ze stylem życia**, na który pozyskano środki z Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009-2014 85% i MZ w wysokości 15% kosztów kwalifikowanych. W 2017 roku wydatkowano 314.289,80 zł. W ramach programu badań profilaktycznych wykonano min. 3410 badań. Projekt został zakończony. Poprawa dostępności specjalistycznych usług zdrowotnych realizowane jest głównie przez **Powiatowe Centrum Medyczne Spółka z o.o. NZOZ Szpital Powiatowy w Wieruszowie**. W 2017 roku PCM w oddziałach i poradniach specjalistycznych udzielił 37.629 świadczeń w ramach kontraktu z NFZ w wysokości **14.531.954,34 zł**.

PCM w Wieruszowie było wykonawcą badań pacjentów w ramach **Kompleksowego programu zmniejszania zachorowalności na choroby związane ze stylem życia**, o których mowa powyżej. Ponadto w PCM w Wieruszowie w 2017 roku realizowano **Program Badań Przesiewowych Raka Jelita Grubego**, w którym uczestniczyło 370 mieszkańców powiatu (zakończenie projektu grudzień 2018 r.).

W 2017 roku PCM zakupiło sprzęt medyczny do oddziałów szpitala m.in. karetkę, ultrasonograf, kardioklograf, aparat do terapii podciśnieniowej, myjnię-dezynfektor, aparat do laseroterapii, fotel ginekologiczny, wagę łózkową i kuchnię elektryczną do kuchni szpitalnej. Dzięki darom WOŚP szpital pozyskał sprzęt: fotel kąpielowy, 2 materace przeciwodleżynowe, 2 ssaki elektryczne, 4 wózki inwalidzkie. W 2017 roku PCM przeprowadził prace remontowe -odnowienie elewacji budynków szpitala (poza głównym).

Łącznie w 2017 roku PCM w Wieruszowie zaangażował w remonty budynków i zakup sprzętu medycznego (wraz z darowizną) środki w wysokości 999.014,23 zł.

Specjalistyczne usługi w zakresie tego celu świadczy również Poradnia Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie, prowadząca wielospecjalistyczną diagnozę i terapię dzieci i młodzieży (logopedyczną, psychologiczną, pedagogiczną), socjoterapię, terapię rodzin, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, doradztwo zawodowe i zajęcia profilaktyczne. Poradnia zatrudnia pedagogów, logopedów, psychologów a także rehabilitanta. Do zadań poradni należy m.in. udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej lub z dysfunkcjami

rozwojowymi oraz ich rodzicom. Zakres i liczbę świadczeń/usług Poradni szczegółowo wymieniono w załączniku do raportu. Poradnia przystąpiła w 2017 roku do realizacji rządowego programu „Za życiem”-wsparcie dla rodzin – realizacja zadań z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i rodziny.

W ramach programu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia zorganizowano Dzień Zdrowia w szkołach ponadgimnazjalnych z pokazem zdrowego żywienia, pokazem udzielenia pierwszej pomocy i samobadania piersi.

W zakresie celu szczegółowego **7.3.Organizacja i promocja aktywnych i kreatywnych form spędzania czasu wśród młodzieży** zadania w 2017 roku realizowane były przez podmioty dofinansowane przez Powiat Wieruszowski. Sfinansowano imprezy z kalendarza przedsięwzięć sportowych i turystycznych w Powiecie Wieruszowskim – 8 przedsięwzięć (22.438,94 zł). Działania w tym zakresie prowadziły także gminy z terenu powiatu wieruszowskiego oraz szkoły ponadgimnazjalne poprzez organizację turniejów, szkolne dni sportu (patrz załącznik do raportu).

Kolejny kierunek działania **7.4.Wspieranie rozwoju infrastruktury służącej aktywizacji dzieci i młodzieży (np. place zabaw, inne obiekty sportowe/rekreacyjne)** zrealizowany został wyłącznie staraniem gmin powiatu wieruszowskiego. Gmina Wieruszów wyposażyła siłownię GOSIT w Wieruszowie. Gmina Sokolniki zrealizowała dwa projekty pn. ”Budowa placu zabaw w Walichnowach” i „Przebudowę obiektu rekreacyjnego OKOŃ”.

Wskaźniki systemu monitorowania zintegrowanej strategii rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014 – 2020 dla **Celu strategicznego II: WZMACNIANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ**

II. Wzmacnianie spójności społecznej				2013	2014	2015	2016
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem</i>	%	GUS	8,4	8,4	7,6	7,2	6,3
<i>Wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba mieszkańców w wieku pozaprodukcyjnym do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym)</i>	os.	GUS	58,4	58,6	59,0	59,3	60,3
<i>Lokalny Wskaźnik Rozwoju Społecznego (LHDI)</i>	pkt.	Moja Polis	30,75**	<i>Brak danych</i>			
<i>Udział długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem</i>	%	GUS/PUP	49,2	52,9	54,3	46,8	47,2
<i>Odsetek bezrobotnych z wykształceniem wyższym w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem</i>	%	PUP	-	11,0	10,7	10,7	11,0
<i>Odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w tej grupie wiekowej dla obszarów wiejskich</i>	%	GUS	63,8	64,6	71,4	76,1	70,1 (WŁ 62,5 kraj 61,6)

Liczba uczniów przypadająca na 1 komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu w szkołach podstawowych i gimnazjach	os.	GUS	12,3	14,3	brak danych		
Liczba uczniów korzystających z zajęć pozalekcyjnych realizowanych w szkołach podstawowych i gimnazjalnych	os.	UG	-	2835	2802	2785	2783
				średnio 68,8%			
Odsetek ludności w wieku 15-64 lata z wyższym wykształceniem w liczbie ludności w tym wieku ogółem	%	GUS	12,6	Brak danych Dane na poziomie województwa			
Liczba lekarzy na 10 tys. mieszkańców (bez stomatologów, wg podstawowego miejsca pracy)	os.	GUS	6,9	5,2	4,3	5	4,3
Liczba uczestników imprez organizowanych przez domy kultury, ośrodki kultury, klubach, świetlice na 1 000 mieszkańców	os.	GUS	659,4	843,6	827,8	758,9	784,8
Frekwencja w wyborach do organów JST	%	GUS	52	-	55	-	-
Liczba organizacji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne) na 10 tys. mieszkańców	szt.	GUS	35	37	37	38	37
Udział osób oddających 1% podatku na rzecz organizacji pozarządowych w liczbie podatników ogółem	%	www.ngo.pl urząd skarbowy	44,2 (5,6)	47,1 (3,9)	51,4 (3,1)	51,9 (3,2)	51,9
				(organizacje powiatu)			
Suma środków przekazanych z odpisów 1% podatku organizacjom pozarządowym na danym terenie	zł	Moja Polis	82 386,01* 72 983	49 053	65 059	brak danych	

III.KSZTAŁTOWANIE ŁADU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Ład przestrzenny gwarantuje wysoką użyteczność przestrzeni lokalnej. Jest ważnym elementem jakości życia i oraz wyznacznikiem stanu środowiska przyrodniczego, a także niezbędnym warunkiem efektywności procesu gospodarowania. Ważnym aspektem działań na rzecz kształtowania ładu przestrzennego jest zapewnienie spójności terytorialnej, Jest to sprawnie działający system, tworzący strukturę sieciową, na który składa się lokalny system osadniczy powiązany pasmami infrastruktury głównie transportowej. Spójność przestrzenna będzie kształtowana również przez zachowujący ciągłość system przyrodniczy.

Dostępność i wysoka jakość infrastruktury transportowej, komunikacyjnej i technicznej to podstawowe czynniki warunkujące rozwój ekonomiczny i społeczny, stanowiące o atrakcyjności terenów dla inwestorów, a także zapewniające wysoką jakość obsługi mieszkańców.

Cel operacyjny 8. Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej i tworzenie ofert inwestycyjnych jest realizowany poprzez cele szczegółowe:

8.1. Stworzenie wspólnej oferty inwestycyjnej powiatu. W 2016 roku została przyjęta Zintegrowana Strategia Promocji Powiatu Wieruszowskiego na lata 2016-2022.

8.3. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w powiecie.

Zadania w zakresie uprządkowania gospodarki wodno-ściekowej w powiecie realizują jako zadania własne gminy. Zadania w tym zakresie realizowały gmina Galewice, gmina Czastary i Gmina Wieruszów. Gmina Galewice realizowała 2 zadania : budowa sieci kanalizacji sanitarnej z odgałęzieniami oraz przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Osiek i budowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Węglewicach- rozpoczęcie inwestycji W Gminie Czastary realizowano budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Czastary m. Krajanka, Przywory, Nalepa, Jaśki (Wełny) oraz 2 szt. w m. Czastary (dotacja WFOŚiGW w Łodzi ,wpłaty właścicieli 97 posesji). Gmina Wieruszów realizowała zadanie budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Chobanin, Górka Wieruszowska i Pieczyńska - II etap.

8.4. Poprawa stanu infrastruktury drogowej wewnątrz powiatu.

W 2017 roku przebudowano 11,483 km dróg powiatowych. Kwota realizacji zadań wyniosła 9.602.317,38 zł w tym: dotacje z budżetu państwa 3.222.037,00 zł (Program Przebudowy Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej oraz drogi dojazdowe do gruntów rolnych) i dotacje gmin 1.655.741,00 zł. Przebudowano również chodniki przy drogach powiatowych o łącznej długości 0,374 km, na kwotę 277.296,17 zł. Szczegółowe zestawienie inwestycji znajduje się w załączniku do raportu, gdzie uwzględniono również przedsięwzięcia w zakresie poprawy stanu dróg realizowane przez gminy.

W 2017 roku % udział długości przebudowanych dróg powiatowych i gminnych do długości ogółem wyniósł 1,77%, a więc więcej niż w 2016 roku, w którym wskaźnik ten wyniósł 0,8% .

8.5. Rozwój infrastruktury ICT. Firma Comnet Multimedia kontynuuje w ramach projektu „Szerokopasmowy Wieruszów – budowa sieci światłowodowej na terenie powiatu wieruszowskiego” sieć światłowodową na terenie Powiatu Wieruszowskiego. Od 2012 roku Powiat Wieruszowski współpracuje z firmą w celu zintensyfikowania procesu budowy i włączania odbiorców, mieszkańców powiatu do sieci. W zasięgu sieci w 2017 r. znalazło się kolejnych 5 miejscowości z terenu Powiatu Wieruszowskiego. Program jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka .

10.4. Wspieranie działań na rzecz kształtowania świadomości ekologicznej(np. stosowanie ekologicznych technologii w budownictwie, ekologiczne sposoby ogrzewania, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków)

Powiat Wieruszowski przygotował w 2017 roku projekt pn. „Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej przeznaczonego na cele dydaktyczne Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie” (projekt złożony 02.02.2018r. do RPO WŁ). Założenia projektowe do tego budynku zakładają zastosowanie ekologicznych technologii w budownictwie oraz ekologiczny sposób ogrzewania- budynek pasywny.

Wskaźniki systemu monitorowania zintegrowanej strategii rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014 – 2020 dla **Celu strategicznego III.KSZTAŁTOWANIE ŁADU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO**

III. Kształtowanie ładu zagospodarowania przestrzennego i ochrona środowiska przyrodniczego				rok	2013	2014	2015	2016
bazowy								
<i>Udział powierzchni powiatu objęty MPMP w powierzchni ogółem (Polska 30,22)</i>	%	UG	12	12	12	12,05	12,14	
Udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w powierzchni powiatu ogółem*	%	UG		Brak danych				
<i>Liczba wydanych pozwoleń na budowę (budynki mieszkalne, budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne, obiekty inżynierii lądowej i wodnej)</i>	pozw.	GUS	185	288	307	414	463	
Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych	ha	Starostwo urzędy gmin	-	351,07	355,07	(gmina Wieruszów, Galewice, Lututów)		
<i>Lesistość powiatu</i>	%	GUS	25,9	25,8	25,9	25,9	26,0	
<i>Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej do liczby mieszkańców ogółem</i>	%	GUS	90,6*	90,6	97,3	97,4	97,4	
<i>Liczba ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej do liczby mieszkańców ogółem</i>	%	GUS	46,4*	47,2	54,5	55,3	55,5	
<i>Liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków do liczby mieszkańców ogółem</i>	%	GUS	58,8	62,3	63,4	61,7	62,5	(Polska 73,5 , WŁ 69,3)

<i>Liczba ludności korzystającej z instalacji gazowej do liczby mieszkańców ogółem</i>	%	GUS	1,9*	2,0	2,0	2,1	2,3
<i>Udział dróg powiatowych o nawierzchni gruntowej w ogólnej długości tych dróg</i>	%	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	9,29	9,29	9,34	9,6	8,4
<i>Udział dróg gminnych o nawierzchni gruntowej w ogólnej długości tych dróg</i>	%	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	57,5	56,2	55,8	52,48	48,99
<i>Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów (z wyłączeniem komunalnych) ogółem</i>	%	GUS	93,6	98,2	49,5*	29,0*	12,6*
				*zmiana metodologii			
<i>Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (pyłowe i gazowe)</i>	t/r	GUS	106730 (215 i 106505)	157462 (172,157209)	135721 (141,135580)	149368 (123,149245)	165305 (155,165120)
Ilość energii wytwarzanej w powiecie pochodzącej ze źródeł odnawialnych	MWh	-	-	-	-	-	-

IV: PODNOSZENIE SPRAWNOŚCI INSTYTUCJONALNEJ ZARZĄDZANIA W JST

Sprawne działanie lokalnej administracji samorządowej opartej na nowoczesnych metodach zarządzania ukierunkowanych na poprawę jakości obsługi administracyjnej mieszkańców i podmiotów gospodarczych z wykorzystaniem technologii informatycznych to cel o charakterze strategicznego uwarunkowania wewnętrznego.

W ramach celu operacyjnego **12. Wspieranie rozwoju przyjaznej administracji publicznej** zadania realizowano poprzez następujące **cele szczegółowe (kierunki działań)**:

W ramach celu **12.1. Rozwój usług z zakresu e-administracji** Powiat Wieruszowski wraz z 14 powiatami woj. łódzkiego utworzył Związek Powiatów Województwa Łódzkiego. W 2017 roku związek (w tym Powiat Wieruszowski) pozyskał dofinansowanie projektu „Budowa systemu informacji przestrzennej wspierającego świadczenie e-usług przez powiaty z terenu województwa łódzkiego”, mającego na celu cyfryzację baz danych EGiB, w tym tworzenie numerycznej mapy ewidencji gruntów i budynków oraz pozyskanie danych ewidencji budynków i lokali, przekształcenie analogowej mapy zasadniczej do numerycznej obiektowej mapy zasadniczej i utworzenie cyfrowych baz danych obiektów topograficznych, założenie geodezyjnej sieci uzbrojenia terenu, informatyzacja zbiorów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

W ramach celu *12.2.Usuwanie barier architektonicznych we współpracy z grupami osób niepełnosprawnych* PCPR w Wieruszowie wykorzystując środki **Programu „ Aktywny Samorząd” Moduł I** wspomógł w tym zakresie 15 osób z tego: **2 osoby** – na zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu, **2 osoby** – na uzyskanie prawa jazdy kat.B, 1 osoba – zakup protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązanie techniczne, **7 osób** - na utrzymanie sprawności technicznej posiadanego wózka o napędzie elektrycznym. Kolejnym działaniem PCPR w Wieruszowie było dostosowanie łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych (6 wnioskodawców – kwota 75.021,52 zł).

W 2017 roku Starostwo Powiatowe złożyło wniosek o dofinansowanie się ze środków PFRON z „Programu wyrównywanie różnic między regionami III” zadania pn. „Likwidacja barier architektonicznych- montaż dźwigu osobowego w budynku przy ul. Ludwika Waryńskiego 14 w Wieruszowie”. Projekt uzyskał dofinansowanie- realizacja 2018 rok.

Działania podejmowane przez starostwo w zakresie *12.3.Poprawienie obiegu informacji i usprawnienie procedur stosowanych w obsłudze mieszkańców* to m.in.: Dostawa serwera bazodanowego dla Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami, Aktualizacja aplikacji: ”Pojazd”, „Kierowca”, i „Portal Starosty” – wprowadzenie zmian w tych aplikacjach- dostosowanie do systemu CEPIK 2,0 (wydział komunikacji). Podpisanie w 2017 roku umowy na dofinansowanie projektu „Budowa systemu informacji przestrzennej wspierającego świadczenie e-usług przez powiaty z terenu województwa łódzkiego to wstęp do zwiększenia stopnia cyfryzacji powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz poprawa jakości i dostępności usług świadczonych na rzecz interesantów korzystających z danych gromadzonych w bazach.

13.Koordinacja działań na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych

Powiat Wieruszowski wspólnie z gminami współpracowali przy realizacji projektów drogowych, dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych. W roku 2017 powiat wieruszowski i gminy zrealizowały 7 przedsięwzięć w zakresie poprawy infrastruktury drogowej. Ponadto 2017 roku powiat podpisał porozumienie na wspólną realizację 2 dalszych przedsięwzięć (Centrum Usług Społecznych oraz Budowa systemu informacji przestrzennej....).

Powiat Wieruszowski i PCPR w Wieruszowie podjęli także działania do utworzenia na terenie powiatu Centrum Usług Społecznych w zakresie rozwoju usług opiekuńczych na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych (Usługi asystenckie i opiekuńcze) i dzieci. Założenia do wniosku obejmuje też Dzienny Dom Pobytu i mieszkania chronione. W projekcie partnerami są: Powiat Wieruszowski/PCPR w Wieruszowie, Gmina Wieruszów, Gmina Lututów, Gmina Bolesławiec, SIKOS w Wieruszowie, TPD w Wieruszowie. Partnerem wiodącym jest Powiat Wieruszowski. Umowę dofinansowania projekty ze środków zewnętrznych podpisano 16.11.2017r. (patrz pkt. 7.1.informacji z realizacji zadań).

13.3.Stworzenie struktur i procedur współpracy z zespołem monitorowania strategii.

Zarządzeniem Nr 9/15 Starosty Wieruszowskiego z dnia 9 marca 2015r. powołano zespół zadaniowy do spraw monitorowania Zintegrowanej Strategii Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 określając jej skład i zadania.

14.Opracowanie zintegrowanej strategii promocji Powiatu Wieruszowskiego. Dokument strategii przyjęto uchwałą Nr XXVII/13/2016 z dnia 29.12.2016 r. W ramach współpracy powiatu z lokalnymi przedsiębiorcami odbyły się spotkanie przedstawicieli Powiatu z wiodącymi podmiotami gospodarczymi powiatu wieruszowskiego, celem określenie zakresu współpracy pomiędzy lokalnymi przedsiębiorstwami a Samorządem Powiatu Wieruszowskiego. oraz spotkanie z przedstawicielami Regionalnego Związku Pracodawców Prywatnych Ziemi Łódzkiej „Lewiatan”, którzy przybliżyli projekt „Przedsiębiorcy stawiają na rozwój” określenie zakresu współpracy pomiędzy lokalnymi przedsiębiorstwami a Samorządem Powiatu Wieruszowskiego.

Opracowanie kompleksowej bazy lokalnych podmiotów gospodarczych - mapy gospodarczej Powiatu Wieruszowskiego. Mapa zawiera profile firm z regionu, rodzaj działalności, dane kontaktowe ułatwiającej mieszkańcom i potencjalnym kontrahentom nawiązanie współpracy. Interaktywna mapa gospodarcza Powiatu Wieruszowskiego jest na bieżąco aktualizowana

Wskaźniki systemu monitorowania zintegrowanej strategii rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014 – 2020 dla **Celu strategicznego IV: PODNOSZENIE SPRAWNOŚCI INSTYTUCJONALNEJ ZARZĄDZANIA W JS**

				2013	2014	2015	2016
Liczba przeszkolonych pracowników samorządowych	os.	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	-	124	158	162	159
Liczba mieszkańców powiatu korzystająca z elektronicznego systemu zarządzania dokumentami	os.	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	-	0	1	1	0
Liczba projektów realizowanych we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	szt.	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	-	14	11	11	10
Środki finansowe pozyskane ze zewnętrznych źródeł (dotacje i subwencje krajowe, EFRR, EFS, EOG, itp.)	zł	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	-	1.165.084,94	1.460.067,98	978.120,24	1.697.986,80
Środki unijne na 1 mieszkańca (środki gmin i powiatu z UE na finansowanie programów i projektów w przeliczeniu na 1 mieszkańca)	zł	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin GUS	21,6	2,9	3,6	35,6	12,8
Wskaźnik „Przyjazny samorząd”	pkt.	Moja Polis	1,89**	Brak danych		Brak danych	

Wskaźnik „Przyjazny samorząd” – wymiar „partnerstwo”	pkt.	Moja Polis	1,3**	Brak danych	Brak danych
--	------	------------	-------	-------------	-------------

W 2017 roku zrealizowano wiele innych zadań i inwestycji, które zostały szczegółowo przedstawione w Zbiorczej informacji z realizacji zadań w ramach Zintegrowanej Strategii Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 za 2017rok, stanowiącej załącznik do niniejszego raportu.

4. Oddziaływanie realizacji strategii na sytuację społeczno-gospodarczą powiatu poprzez badanie wybranych wskaźników osiągniętych przez Powiat Wieruszowski na tle województwa i kraju.

Do oceny sytuacji społeczno-gospodarczej Powiatu Wieruszowskiego zastosowano analizę wskaźnikową – porównanie wskaźników statystycznych dla Powiatu Wieruszowskiego, województwa łódzkiego i kraju. Wskaźniki przedstawia poniższa tabela.

Powiat Wieruszowski na tle województwa łódzkiego i kraju- porównanie wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego

WYBRANE WSKAŹNIKI STATYSTYCZNE	2013 powiat	2014 powiat	2015 powiat	2016 powiat	2016 woj. łódzkie	2016 Polska
<i>Potencjał gospodarczy</i>						
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca	1446	1943	2002	3321	3706	x
Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie ewidencji gospodarczej REGON na 10 tys. mieszkańców	830	838	847	861	979	1103
Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców	71	72	74	77	82	91
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	70,2	69,9	71,70	72,1	91,50	100

Dochody powiatu ogółem na 1 mieszkańca	932,34	904,91	916,62	994	915,15	928
Udział wydatków inwestycyjnych z budżetu powiatu w wydatkach ogółem	11,9	11,6	9,7	10,9	11,4*	
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	10,9	8,5	7,6	5,8	8,5	8,2
Potencjał demograficzny i rynek pracy						
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym - wskaźnik obciążenia demograficznego	58,6	59,0	59,3	60,3	64,7	61,7
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,7	-0,3	-0,8	-0,8	-2,98	-0,15
Saldo migracji ogółem	-17	-31	-39	16	-1417	x
			-0,9 na 1000 mieszkańców	0,4 na 1000 mieszk..	-0,57 na 1000 mieszkańców	
Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż rok ogółem w % bezrobotnych ogółem	37,6	38,8	29,8	34,96	43,1	40,7
Potencjał społeczno-techniczny						
Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej do liczby mieszkańców ogółem	90,6	97,3	97,4	97,4	94,2	91,9
Liczba mieszkańców korzystającej z instalacji kanalizacyjnej do liczby mieszkańców ogółem	47,2	54,5	55,3	55,5	63,7	70,2
Odsetek dzieci 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	77,1	83,5	88,6	84,00	81,8	81,1
Liczba organizacji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne) na 10 tys. mieszkańców	37	37	38	39	33	
Udział procentowy długości przebudowanych dróg powiatowych do długości dróg ogółem tylko powiat 2014-2016r.	2,89	6,04 2014r.	0,9 2015r.	4,1	-	-
Lekarze ogółem na 10 000 mieszkańców	75 (17,7)	79 18,7	86 (20,4)	85 (20,1)	(28,1)	(23,9)
lekarze dentyści na 10 000 mieszkańców			4 (0,95)	4 (0,95)	(3,5)	

*bez miast na prawach powiatu

Ocenę wskaźników w zakresie **Potencjału gospodarczego** rozpoczęto od analizy *nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca*, określających aktywność inwestycyjną przedsiębiorców. Nakłady inwestycyjne w istotny sposób wpływają na długofalowy rozwój gospodarki. Zestawienie ze wskaźnikami dla woj. łódzkiego i kraju nie wypada dla powiatu wierszowskiego korzystnie. W rankingu dla woj. łódzkiego powiat zajmuje 5 miejsce (15 m-sce w 2015r.). W dalszej kolejności analizie poddano wskaźniki potencjału gospodarczego mierzone: *liczbą podmiotów zarejestrowanych w systemie ewidencji podmiotów gospodarczych REGON na 10 tys. mieszkańców* (wskazujący poziom przedsiębiorczości) i *liczbą jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców*. Tempo wzrostu wskaźnika przedsiębiorczości jest porównywalny ze średnim tempem wzrostu dla całego województwa. W rankingu wojewódzkim powiat wierszowski zajmuje 11 miejsce. Biorąc pod uwagę wielkość podmiotów gospodarczych w 2016 roku najczęściej było w powiecie wierszowskim podmiotów zatrudniających 0-9 osób : 3454; 158 podmiotów zatrudniało 10-49 osób; 19 podmiotów od 50-249 osób a 7 podmiotów zatrudniało powyżej 249 osób. W porównaniu z rokiem 2015 wzrosła liczba podmiotów zatrudniających do 9 osób (68 podmiotów) a zmniejszyła o 2 podmioty zatrudniające 50-249 osób.

Powiat wierszowski cechuje nadal jeden z najniższych w województwie *poziomów wynagrodzeń mieszkańców* (22 miejsce w woj. łódzkim). Najniższy poziom wynagrodzenia cechuje powiat brzeziński (67,6), najwyższy powiat bełchatowski (134,7). *Dochody powiatu per capita* dla powiatu wierszowskiego wyniosły 994 zł w 2016 r. Są wyższe od średniej dla woj. łódzkiego i klasyfikują powiat na 8 miejscu. Najniższy dochód powiatu na 1 mieszkańca osiągnął w 2016 r. powiat kazimierski 74,66 zł a najwyższy powiat m.st.Warszawa 1342,14 zł. Wydatki ogółem budżetu powiatu wierszowskiego w 2016 roku przeciętnie na 1 mieszkańca wyniosły 949,26 zł i kwalifikują powiat na 9 miejscu w województwie. Przeciętne wydatki ogółem budżetów na 1 mieszkańca w woj. łódzkim to 897,49 zł. W 2016 roku *wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca w wydatkach ogółem* w powiecie wierszowskim wyniósł 103,65 zł i są wyższe od średniej dla woj. łódzkiego (102,10zł). Najwyższe wydatki inwestycyjne z budżetów powiatu na mieszkańca odnotowano w powiecie opoczyńskim 239,67 zł, a najniższe w powiecie łęczyckim 13,26 zł na mieszkańca. Środki w dochodach budżetu powiatu na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych za 2016 rok plasują powiat wierszowskim na drugim miejscu w województwie. *Stopa bezrobocia rejestrowanego* w 2016 r. wyniosła 5,8 % i jest znacznie niższa od średniej dla woj. łódzkiego i kraju. W regionie w 2016 roku niższą stopę bezrobocia rejestrowanego odnotowano jedynie w powiecie rawskim i skierniewickim.

Ocenę wskaźników w zakresie **Potencjału demograficznego rynku pracy** rozpoczęto od analizy *wskaźnika obciążenia demograficznego*. W Powiecie Wierszowskim w 2016 roku wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł 60,3. Jest nieznacznie wyższy od średniej krajowej (60,1) i znacznie niższy niż dla woj. łódzkiego (62,9).

Przyrost naturalny na 1000 ludności dla powiatu wieruszowskiego w 2016 roku jest nadal ujemny -0,8 i niższy niż średnia dla kraju (-0,15) . Jest jednak znacznie wyższy niż średnia dla województwa łódzkiego (-2,98). W liczbach bezwzględnych przyrost naturalny dla powiatu wieruszowskiego wynosi -32. Biorąc pod poszczególne gminy przyrost naturalny w 2016r. był dodatni w gminie Wieruszów (12) i gminie Galewice (2), a w pozostałych ujemny: Czastary (-8) i Sokolniki (-5) , gmina Łubnice (-2), Bolesławiec (-26), Lututów(-5). **Saldo migracji ogółem** dla Powiatu Wieruszowskiego po raz pierwszy od trzech lat jest dodatnie i wyniosło w 2016 roku +16. Saldo migracji klasyfikuje Powiat Wieruszowski na 7 miejscu w woj. łódzkim (w 2015 roku 10 miejsce). Biorąc pod uwagę ten wskaźnik dodatnie saldo migracji odnotowano w 2016 roku w: gminie Sokolniki (+38) i gminie Czastary (+13) w pozostałych gminach odnotowano saldo ujemne: gmina Lututów (-6), gmina Wieruszów(-5), gminie Bolesławiec (-5) i Galewice (-4) i gmina Łubnice (-15). **Saldo migracji ogółem na 1000 ludności** kształtuje się w powiecie wieruszowskim na poziomie +0,4 przy średniej dla województwa -0,57. Saldo migracji na 1000 ludności w porównaniu z rokiem 2015, gdzie wynosił -0,9, poprawił się.

Wskaźnik **Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż rok ogółem w % bezrobotnych ogółem** wzrósł w 2016 roku, jednak jest znacznie niższy niż dla województwa łódzkiego i kraju. Świadczy to o skuteczności działań podejmowanych w kierunku aktywizacji zawodowej i wykluczeniu społecznemu przez PUP w Wieruszowie.

Następnie analizie poddano wskaźniki w zakresie **potencjału społeczno-technicznego**. Powiat Wieruszowski nadal charakteryzuje relatywnie wysoki odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej. Wskaźnik liczby ludności w powiecie wieruszowskim korzystającej z sieci wodociągowej w % ogółu ludności wyniósł w 2016 roku 97,4. Jest najwyższy w woj. łódzkim i przewyższa średnią krajową (91,9%). W gminie Galewice i gminie Lututów z instalacji wodociągowej korzysta 99,9% ludności (obie gminy na 1 miejscu w województwie łódzkim). W gminie Wieruszów to odpowiednio 98,9 a w gminie Bolesławiec 97,3%. **Liczba mieszkańców korzystającej z instalacji kanalizacyjnej do liczby mieszkańców ogółem** od roku 2012 systematycznie zwiększa się. Jednakże w roku 2016 wzrosła tylko nieznacznie i wyniosła 55,5 %. Jest także niższa od średniej dla województwa (nadal 11 miejsce) i kraju. Najwięcej mieszkańców korzysta z instalacji kanalizacyjnej w gminie Bolesławiec (96,6), Wieruszów (77,2), gminie Łubnice (74,2) a najmniej nadal w gminie Sokolniki (12,1) i Lututów (23,4). W 2016 roku gminy zrealizowały szereg zadań w zakresie budowy sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej lub budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Patrz pkt 8.3 informacji z realizacji zadań (załącznika do raportu).

Wskaźnik **odsetek dzieci 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym**, który dla Powiatu Wieruszowskiego wyniósł w 2016r. 84% i niższy o 4,6% niż w roku 2015. Jest wyższy od średniej w województwie i kraju.

Pozytywnie oceniono również aktywność społeczną mieszkańców Powiatu Wieruszowskiego mierzoną **liczbą organizacji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne) na 10 tys. mieszkańców**, która jest wyższa niż w województwie łódzkim i kraju. Korzystnym

zjawiskiem jest w dalszym ciągu różnorodność stowarzyszeń i grup działania, stanowiących istotę aktywności w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. W powiecie wieruszowskim funkcjonuje 47 stowarzyszeń i lokalnych grup działania.

5. Podsumowanie i wnioski.

Monitoring jest procesem obserwacji, mającym na celu zapewnienie informacji na temat słuszności podejmowanych działań. W związku z tym w raporcie dokonano przeglądu zadań wykonanych w 2017 roku. Monitoringiem objęte zostały sfera życia społecznego, gospodarczego oraz środowisko oraz sprawność instytucjonalna zarządzania jst, ujęte w 4 celach strategicznych.

Wykonanie większości zadań uzależnione jest od możliwości pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych.

Przeprowadzony monitoring ZSRPW na lata 2014-2020 pozwolił przeanalizować zamiany we wszystkich sferach funkcjonowania powiatu i stwierdzić skuteczność i efektywność procesu wdrożeniowego. Stopień zaawansowania realizacji zadań strategii w poszczególnych sferach przedstawia tabela Zbiorczej informacji z realizacji zadań w ramach Zintegrowanej Strategii Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 za 2017rok. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w omawianym okresie zrealizowano wiele zadań, które przyczynią się do zaspokojenia potrzeb mieszkańców powiatu wieruszowskiego. Największy nacisk położono na działania w sferze życia społecznego i gospodarczego oraz sprawność funkcjonalną starostwa. Realizowane były zadania mające na celu podniesienie jakości życia mieszkańców. PCM sukcesywnie wyposażane jest w urządzenia, aparaty, sprzęt, oraz zwiększa się dostępność i zakres świadczonych usług. Oprócz świadczeń na oddziałach i poradniach specjalistycznych szpital realizował Program Badań Przesiewowych Raka Jelita Grubego. Starostwo Powiatowe zakończyło realizację projektu „**Kompleksowy program zmniejszania zachorowalności na choroby związane ze stylem życia**” ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009-2014 i Ministerstwa Zdrowia. W 2017 roku wykonano jeszcze 3410 badań w ramach tego projektu. W tym miejscu należy podkreślić fakt uzyskania dofinansowania zewnętrznego dla projektu pn. „**Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim**” realizowanego przez powiat wieruszowski (partner wiodący) w partnerstwie z Gminą Wieruszów, Gminą Bolesławiec, Gminą Lututów, TPD Oddział Miejski w Wieruszowie i SIKOS w Wieruszowie.

Największy wkład środków finansowych odnotowano w działaniach na rzecz realizacji zapisów strategii poniesione na kreowanie **postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców, tworzenie miejsc pracy dla osób z grup wykluczonych z rynku pracy i wzmocnienie konkurencyjności MŚP**. W tym zakresie PUP w Wieruszowie zrealizował w 2017 roku projekty rynku pracy na łączną kwotę **5.823.632,56 zł**. Z analizy wykonanych zadań wynika, że w omawianym okresie podjęto również szereg działań zmierzających do polepszenia stanu infrastruktury drogowej. Znaczną kwotę wydatkowano na modernizację i przebudowę oraz przebudowę i budowę chodników, stanowiący cel szczegółowy **8.4. Poprawa stanu infrastruktury drogowej wewnątrz powiatu**. W 2017 roku na przebudowę i remont dróg, przebudowę ciągu

pieszno-rowerowego i dokumentację projektową wydatkowano **10.129.448,59 zł**. W efekcie przebudowano 11,483 km dróg powiatowych i 0,374 km ciągu pieszno-rowerowego.

W 2017 roku Powiat Wieruszowski przystąpił do projektu pn. „Budowa systemu informacji przestrzennej wspierającego świadczenie e-usług przez powiaty z terenu województwa łódzkiego”, wpisującego się w cel szczegółowy **12.3 . Poprawienie obiegu informacji i usprawnienie procedur stosowanych w obsłudze mieszkańców**. Celem realizacji projektu jest zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości i stopnia wykorzystania usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną poprzez wdrożenie systemów informacji przestrzennej realizowane przez zrzeszone powiaty: bełchatowski, brzeziński, kutnowski, łaski, łęczycki, łódzki wschodni, opoczyński, pabianicki, piotrkowski, poddębicki, radomszczański, rawski, wieruszowski i zgierski, tworzące Związek Powiatów Województwa Łódzkiego. Umowę na dofinansowanie projektu podpisano 19.12.2017r.

Część zadań zawartych w strategii to wspólne przedsięwzięcia o procedurach wymagających zaangażowania gmin z terenu powiatu wieruszowskiego. Osiągnięcie pożądanego celu w szczególności w zadaniach 1.1, 1.3, 1.4 i 1.5 w celu operacyjnym **1. Wspieranie innowacyjności i rozwoju specjalizacji gospodarczych** oraz w zadaniach w celu **9. Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE)** wymaga zaangażowania opracowania dodatkowych programów i dokonania wielu analiz. Realizacja tego typu zadań wymaga długofalowego działania i wymaga również wsparcia ze środków zewnętrznych. Niemniej ważna w tym przypadku jest edukacja ekologiczna mieszkańców i podniesienie ich świadomości o celowości i korzyściach energii pozyskanej ze źródeł OZE również w gospodarstwach domowych. Niektóre inicjatywy gmin w tym zakresie nie uzyskały akceptacji społecznej.

Uwagi:

W Zintegrowanej Strategii Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 opracowany został ramowy system wskaźników, dla których wygenerowano wartości bazowe i według których raportuje się postępy w realizacji działań, Aktualizowanie danych dla wskaźników pozwala na analizę trendów w ujęciu czasowym oraz dokonanie porównań w kolejnych okresach raportowania strategii ze stanem wyjściowym. Informacje i dane, na podstawie których opracowano raport pochodzą ze statystyki publicznej, powiatowych i gminnych jednostek samorządu terytorialnego, powiatowych jednostek organizacyjnych i instytucji z terenu powiatu. Podczas opracowania raportu napotkano na trudność przypisania wartości wskaźników statystycznych: *Lokalny Wskaźnik Rozwoju Społecznego (LHDI)*, *Wskaźnik „Przyjazny samorząd”*, *Wskaźnik „Przyjazny samorząd” – wymiar „partnerstwo” (źródło MojaPolis)*, które nie posiadają danych po 2012 roku. Wskaźnika *Odsetek ludności w wieku 15-64 lata z wyższym wykształceniem w liczbie ludności w tym wieku ogółem* nie ma w bazie danych lokalnych na poziomie powiatów. *Średnia wielkość gospodarstwa rolnego* – brak danych na poziomie powiatu.

Rekomenduje się zmianę źródeł dla wskaźników:

- *Udział osób oddających 1% podatku na rzecz organizacji pozarządowych w liczbie podatników ogółem*

Dane GUS na Urząd Skarbowy w Wieruszowie

- *Liczba wydanych pozwoleń na budowę (budynki mieszkalne, budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne, obiekty inżynierii lądowej i wodnej)*

- *Dane GUS na dane Starostwa Powiatowego w Wieruszowie.*

~~STAROSTA~~
mgr inż. Andrzej Szymonek

INFORMACJA Z REALIZACJI ZADAŃ W RAMACH
ZINTEGROWANEJ STRATEGII POWIATU WIERUSZOWSKIEGO NA LATA 2014-2020
za 2017 rok

Lp.	Nazwa działania	Koszt realizacji [w zł]	Źródła finansowania	Nazwa i opis zadania Termin realizacji	Osiągnięte wskaźniki
Cel strategiczny I : ROZWÓJ GOSPODARCZY					
1	1. Wspieranie innowacyjności i rozwoju specjalizacji gospodarczych				
	1.1. Wspieranie rozwoju klastrów gospodarczych w branżach istotnych dla rozwoju powiatu (w szczególności między producentami branży drzewnej i meblarskiej).	-	-	-	-
	1.2. Wspieranie współpracy lokalnych szkół zawodowych (z terenu powiatu) z podmiotami gospodarczymi w celu zapewnienia zgodności kierunków kształcenia z potrzebami powiatowego rynku pracy.	1.392.718,12 zł 161.390,51 zł	Środki UE (EFS) Wkład własny	Powiat Wieruszowski / ZSP i ZSR 1) Projekt „ Fachowiec- kompleksowy program rozwoju ZSP w Wieruszowie ” realizowany przez Powiat Wieruszowski w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020. Projekt ma na celu nabycie/podniesienie kompetencji zawodowych 125 uczniów Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Wieruszowie zmierzające do zwiększenia ich szans na rynku pracy, m.in. poprzez realizację staży zawodowych/praktyk zawodowych u pracodawców. Wyposażenie pracowni przedmiotowych. Zadanie w trakcie realizacji. Termin zakończenia 31.08.2018r. 2) Projekt „ Kompleksowy program podniesienia jakości kształcenia dla ZSR w Lututowie ” realizowany jest przez Powiat Wieruszowski w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Celem głównym projektu jest nabycie/ podniesienie kompetencji zawodowych 80 uczniów Zespołu Szkół Rolniczych w Lututowie zmierzające do zwiększenia ich szans na rynku pracy, m. in. poprzez realizację staży zawodowych / praktyk zawodowych u pracodawców. Wyposażenie pracowni przedmiotowych.	2 projekty/ 2 szkoły
	1.3. Wspieranie rozwoju i upowszechniania wśród przedsiębiorców przyjaznych form i metod produkcji przemysłowej (np. standaryzowanych systemów zarządzania, np. według norm z	-	-	-	-

	serii ISO 14000, EMAS, programów środowiskowych takich jak CP itp.).				
	1.4. Wspieranie budowy partnerstwa z landami niemieckimi i jednostkami terytorialnym w Holandii odnośnie do pozyskiwania know-how w zakresie dobrych praktyk rolniczych, przemysłowych oraz kreowania postaw przedsiębiorczych, a także budowania partnerstw biznesowych.	-	-	-	-
	1.5. Wspieranie działań na rzecz podnoszenia innowacyjności podmiotów gospodarczych w tym gospodarstw rolnych.	-	Środki UE	Między Prosną a Wartą LGD -środki na rozwój działalności gospodarczej (środki PROW) (w wys. 99.981,20 do 200.000 zł). Środki przeznaczone na wprowadzenie do przedsiębiorstwa rozwiązań innowacyjnych, podniesienie wydajności produkcji głównie poprzez zakup innowacyjnych maszyn i sprzętu i utworzenie nowych miejsc pracy.	9 podmiotów gospodarczych
2	2. Wspieranie rozwoju funkcji turystycznych				
	2.1. Stworzenie produktów turystyki rekreacyjno-weekendowej, uwzględniających także potrzeby rodzin z małymi dziećmi oraz osób starszych.	3.500,00 zł 1.552,80 zł	Środki własne Środki własne	Powiat Wieruszowski Promowanie produktu turystycznego Wieruszowski Powiat z Mapą i Kompasem 1) Utworzenie kolejnej – 9 trasy orienteeringowej oraz konserwacja pozostałych tras orienteeringowych w ramach projektu „Wieruszowski Powiat z Mapą i Kompasem”. Trasa „Pieczyska” na terenie gminy Wieruszów. Wykonanie 300 egzemplarzy map sportowych do 9 tras orienteeringowej. 2) Święto orienteeringu Powiatu Wieruszowskiego, w ramach którego przeprowadzono „Otwarte Mistrzostwa Powiatu Wieruszowskiego w Biegu na Orientację” oraz „I Mistrzostwa Szkół Powiatu Wieruszowskiego w Marszach i Biegach na Orientację”. W tym dniu w wielu miejscowościach powiatu gościli także uczestnicy Rajdu Bike Orient.	1 produkt/1 trasa 1 impreza / 200 uczestników
	2.2. Integracja oferty turystycznej w skali powiatu.		Środki własne	PBP w Wieruszowie Prowadzenie Punktu Informacji Turystycznej	
	2.3. Kreowanie i promocja produktów regionalnych i kuchni regionalnej.	1.058,54 zł	Środki własne	Starostwo Powiatowe w Wieruszowie MIXER – udział Koła Gospodyń w Mieleszynie (produkt lokalny pierogi ziemniaczano-serowe)	1 impreza
3	3. Wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju terenów wiejskich				
	3.1. Wspieranie procesów restrukturyzacji rolnictwa w kierunku określonych specjalizacji			Powiat i Gminy Modernizacja lokalnego układu drogowego przekładająca się na wzrost dostępności przestrzennej i poprawa standardów usług publicznych	Zadania ujęte w pkt.8.4

	(produkcji mleka, przetwórstwa mięsa) oraz poprawy struktury agrarnej.			(również drogi dojazdowe do gruntów rolnych)	
	3.2. Rozwój rolnictwa ekologicznego (wykorzystanie możliwości/ potencjału do produkcji żywności ekologicznej).	-	-	-	-
	3.3. Wspieranie działań na rzecz rozwoju agroturystyki na terenach wiejskich.	-	Koszt ujęty w pkt 2.3	Starostwo Powiatowe w Wieruszowie MIXER – propagowanie agroturystyki powiatu wieruszowskiego (ulotki i foldery)	-
	3.4. Wspieranie współpracy między rolnikami (grupy producenckie, spółdzielnie, integracja działań, itd.).	-	-	W 2017 roku rozpoczęła działalność Spółdzielnia Producentów Rolnych AGRIGRUPA (Kolonja Osiek) – sprzedaż hurtowa żywych zwierząt. Na terenie powiatu działa od 2016 r. Spółdzielnia Producentów TUCZ SOL (Sokolniki i Galewice).	1 grupa/5 wspólników
4	4. Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości				
	4.1. Kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców.	1.262,10	Środki własne	Starostwo Powiatowe w Wieruszowie Nagrodę gospodarczą „Markowy Produkt Powiatu Wieruszowskiego” za 2017 rok otrzymali: Firma Tartak Tyble Sp. z o.o. za deskę podłogową dworską Zakład Przetwórstwa Mięsnego w Brzozowcu za polędwicę firmową Stowarzyszenie Integracyjne „Klub Otwartych Serc” za donice ceramiczne	3 podmioty
		1.195.242,45	Środki funduszu pracy i EFS(POWER,RPOWŁ)	PUP Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	76 osób
		2.081.897,68	Środki funduszu pracy i EFS(POWER,RPOWŁ)	Staże i bony stażowe	skierowano 338 osób
		14.978,94	środki PFRON	Staże dla osób niepełnosprawnych	2 pracodawców/ 3 osoby
		385.000,00	Środki funduszu pracy i EFS(POWER)	Bony na zasiedlenie	51 osób
		90.958,54	środki funduszu pracy	Szkolenia bezrobotnych i bony szkoleniowe	21 osób (wśród 21 osób skierowanych na szkolenie 14 uzyskało zatrudnienie)
		-	-	Między Proszą a Wartą LGD -środki na podjęcie działalności gospodarczej (środki PROW)	19 osób
				ZSP Wieruszów 1) Współpraca z zakładami produkcyjnymi M-line Sp.z o.o., Fabryka Mebli „WERSAL” Jankowy. 2) Warsztaty teoretyczno – praktyczne, których tematem przewodnim był <i>Rynek pracy i sposoby jej pozyskiwania</i> (OHP)	2 przedsięwzięcia

4.2. Wzmacnianie konkurencji MŚP.	168.223,80 4.520,00 678.399,99 829.284,96	Krajowy fundusz szkoleniowy	PUP w Wieruszowie -kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawcy: -studia podyplomowe -refundacja stanowiska pracy -refundacja części kosztów zatrudnienia bezrobotnego do 30 roku życia -Giełdy pracy	133 osób 1 osoba 61 osób 29 osób 5 giełd pracy -29 osób bezrobotnych
4.3. Tworzenie miejsc pracy dla osób młodych, w sektorze obsługi osób 60+.	-	-	Patrz Projekt "Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim" dofinansowanego ze środków EFS w ramach RPO poddziałanie IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne opisany w pkt. 7.1	-
4.4. Tworzenie miejsc pracy dla osób wykluczonych z rynku pracy.	25.393,50 114.826,95 205.762,77 25.393,50	Środki funduszu pracy j.w. środki funduszu pracy	PUP w Wieruszowie - Prace społecznie użyteczne - Roboty publiczne - Prace interwencyjne - Organizowanie miejsc aktywizacji zawodowej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym . - Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa	Liczba osób zaktywizowanych 4 porozumienia/ 26 osób 18osób 36 umów/ 40 osób 34 osoby 368 osób + 314 osób
4.5. Wspieranie inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej.	Bez kosztów	Bez kosztów	Powiat Wieruszowski -Podpisano porozumienie o współdziałaniu na rzecz rozwoju ekonomii społecznej z Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS realizującym projekt współfinansowany ze środków EFS w ramach RPO WL na lata 2014 – 2020 Oś Priorytetowa IX <i>Włączenie społeczne</i> , Działanie IX.3 <i>Rozwój ekonomii społecznej</i> , Poddziałanie IX.3.1 <i>Miejsca pracy w sektorze ekonomii społecznej</i>	1 porozumienie

Cel strategiczny II : WZMACNIANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

5	5. Wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego			
	5.1. Tworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji na etapie szkół podstawowych i gimnazjum (np. zajęcia pozalekcyjne)			Gmina Wieruszów -Projekt pn. Rozwój kompetencji uczniów poprzez zwiększenie jakości oferty edukacyjnej szkół w gminie Wieruszów (dostawa pomocy dydaktycznych 48.104,79)
	5.2. Rozwój szkolnictwa i edukacji związanej z rozwojem funkcji turystyczno-rekreacyjnej i jego promocja wśród młodych mieszkańców powiatu.	Budżet szkoły		ZSO w Wieruszowie Utworzenie klasy o profilu językowo – turystycznym.
	5.3. Wspieranie kształcenia zawodowego związanego z			ZSP Wieruszów 1) Promocja szkoły oraz kształcenia zawodowego w środowisku

<p>rozwojem specjalizacji istotnych dla rozwoju powiatu i jego promocja wśród młodych mieszkańców powiatu.</p>	<p>Patrz pkt 1.2</p>	<p>Środki UE Wkład własny</p>	<p>lokalnym: -Ulotki i banery promujących szkołę, marketing bezpośredni – delegacje zespołów nauczycieli i uczniów w gimnazjach. - DNI OTWARTE Szkoły dla gimnazjalistów z udziałem przedstawicieli zakładów pracy. 2) Projekt „Fachowiec- kompleksowy program rozwoju ZSP w Wieruszowie” realizowany przez Powiat Wieruszowski w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020. Projekt ma na celu nabycie/podniesienie kompetencji zawodowych 125 uczniów Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Wieruszowie zmierzające do zwiększenia ich szans na rynku pracy, m.in. poprzez realizację staży zawodowych/praktyk zawodowych u pracodawców oraz kursy, pozwalające na zdobycie dodatkowej wiedzy zwiększającej ich szanse na rynku pracy a także podniesienie kompetencji zawodowych 26 nauczycieli poprzez m.in. studia podyplomowe, kursy, szkolenia oraz podniesienie jakości nauczania w szkole poprzez m.in. wyposażenie pracowni. Zadania te zostaną zrealizowane do dnia 31.08.2018r. 3)„Europejski Fachowiec” w ramach projektu UE ERASMUS +. W praktykach zagranicznych we Włoszech i na Malcie udział wzięło 30 uczniów u pracodawców zgodnie z kierunkiem kształcenia (technikum informatyczne, logistyczne, budownictwa, hotelarskie i handlowe). Okres realizacji projektu 1.10.2017 do 31.08.2018r.</p> <p>ZSR Lututów 1) Europa szansą na rozwój zawodowy III Praktyki europejskie dla ZSR Lututów w ramach projektu UE ERASMUS uczniowie technikum podnosili swoje kompetencje zawodowe u pracodawców we Włoszech . 2) Projekt „Kompleksowy program podniesienia jakości kształcenia dla ZSR w Lututowie” realizowany jest przez Powiat Wieruszowski w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Celem głównym projektu jest nabycie/ podniesienie kompetencji zawodowych 80 uczniów Zespołu Szkół Rolniczych w Lututowie zmierzające do zwiększenia ich szans na rynku pracy, m. in. poprzez realizację staży zawodowych / praktyk zawodowych u pracodawców oraz podniesienie umiejętności praktycznych 20 nauczycieli poprzez m. in. studia podyplomowe, kursów kwalifikacyjnych oraz szkoleń doskonalących oraz podniesienie jakości nauczania w szkole poprzez m.in. wyposażenie pracowni/warsztatów. 3)Promocja szkoły na Targach edukacyjnych w Wieruszowie i Wieluniu oraz promowanie szkoły w gimnazjach z terenu powiatu wieruszowskiego, wieluńskiego i sieradzkiego.</p>	
<p>5.4. Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego.</p>		<p>Środki UE</p>	<p>PBP w Wieruszowie -Tydzień z Internetem</p>	<p>10 osób</p>

				<p>Gmina Sokolniki, Gmina Sokolniki, Gmina Lubnice, Gmina Czastary Udział w rządowym programie rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019 – „Aktywna tablica”. W ramach programu szkoły podstawowe wyposażone zostały w tablice interaktywne, projektory, głośniki czy interaktywne monitory dotykowe.</p> <p>Gmina Wieruszów Projekt pn. Rozwój kompetencji uczniów poprzez zwiększenie jakości oferty edukacyjnej szkół w gminie Wieruszów (dostawa sprzętu elektronicznego do szkół 188.391,49zł) .</p>	<p>11 szkół podstawowych z terenu powiatu</p> <p>1 projekt</p>
6	6. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego				
	6.1. Wsparcie rozwoju organizacji pozarządowych (NGO) w celu budowania partnerstwa lokalnego i integracji, rozwoju kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców.	5.951,79	Środki własne	<p>PCPR w Wieruszowie Dofinansowanie imprez 3 organizacji pozarządowych: Spotkania z okazji dnia Niewidomego, II Ogólnopolski Integracyjny Bieg Uliczny, Imprezy Intergacyjnej „Twórczość, Terapia, Sukces.</p>	3 organizacje
			Bez kosztów	<p>PBP w Wieruszowie Współpraca przy realizacji projektu –II Międzypowiatowa Wystawa Rękodzieła Artystycznego Osób z Niepełnosprawnością</p>	1 wystawa / 65 osób
		27.041,00	Środki własne	<p>Powiat Wieruszowski Współpraca z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok -Udzielanie wyjaśnień, organizowanie szkoleń, wspólne realizacje przedsięwzięć (156 organizacji) -Podpisanie 5 umów – zlecenie zadań w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego - Opracowanie rocznego programu współpracy powiatu wieruszowskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2018 r. oraz przygotowanie sprawozdania z programu za rok 2017</p>	1 konkurs/ 6 złożonych wniosków 1 program
	6.2. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i poczucia więzi z „małą ojczyzną”.		Środki własne	<p>PBP w Wieruszowie -spotkania „Mieszkańcy powiatu i ich pasje” -współorganizacja krajoznawczych rajdów rowerowych -inscenizacja historyczne: Wieruszów 1918 Prawdziwy Dzień Wolności</p>	29osób 42 osoby 120 osób
		20.238,89 zł	Środki własne	<p>Powiat Wieruszowski 1)20 imprez wspartych w ramach kalendarza imprez kulturalnych 2) Program Edukacji Ekologicznej pn. „Kopernik jest Eko-edukacja ekologiczna w Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika w Wieruszowie” realizowany w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wieruszowie</p>	20 imprez 1 projekt
		16.880,00 2.532,00	Dotacja Wkład własny		

				<p>Gmina Lututów pozyskała środki i realizuje 2 projekty ekologiczne: Program Edukacji Ekologicznej pn. "Wszyscy wygramy, gdy o powietrze zadbamy" realizowany w Przedszkolu Publicznym w Lututowie oraz Program Edukacji Ekologicznej pn. "Świat zadymiony ma same złe strony" realizowany w Szkole Podstawowej w Lututowie, dofinansowanie WFOŚiGW w Łodzi</p> <p>Gmina Galewice realizuje projekt pn. Utworzenie ekopracowni "Zielona Przysiań" w Szkole Podstawowej w Ostrówku (WFOŚiGW w Łodzi)</p> <p>Gmina Czastary Przebudowa Centrum Kultury w Czastarach (środki PROW Między Prosną a Wartą LGD</p> <p>Gmina Lututów Powiatowa Biesiada Folklorystyczna</p>	<p>3 projekty</p> <p>1 obiekt</p>
	6.3. Stworzenie oferty „silver ciececonomy” (organizacja i promocja aktywnych form spędzania czasu przez osoby starsze, np.: wzajemna pomoc, Uniwersytet III wieku).	Wartość zadania mieści się w pkt 7.1		<p>Powiat Wieruszowski -Usługi opiekuńcze w Dziennym Domu Pomocy (miejscowość Huta gmina Lututów)- zadanie w ramach projektu ”Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim”- projekt partnerski - Wsparcie imprezy III Senioralia Powiatu Wieruszowskiego</p> <p>-----</p> <p>Gmina Sokolniki Dzienny Dom Seniora (Walichnowy, Al. Wyzwolenia 16) –ogłoszono przetarg na przebudowę. (ponowny przetarg i realizacja w 2018 roku</p>	
7	7. Rozwój usług społecznych				
	7.1. Poprawa dostępności specjalistycznych usług opieki zdrowotnej.	<p>11.633,00</p> <p>14.721,31zł</p> <p>302.656,80</p> <p>166.500,00</p> <p>763.130,73</p> <p>56.000,00</p>	<p>PL13</p> <p>Środki własne</p> <p>PL 13</p> <p>NFZ</p> <p>Środki własne</p> <p>FWOŚP</p>	<p>Powiat Wieruszowski 1) Kompleksowy program zmniejszania zachorowalności na choroby związane ze stylem życia (PL 13) – inne działania Projekt zakończony 30.04.2017r. 2) Starostwo zorganizowało 9 przedsięwzięć m.in.: bezpłatne badania dermatologiczne, urologiczne, laryngologiczne dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego</p> <p>PCM 1) wykonanie badań pacjentów w ramach Kompleksowego programu zmniejszania zachorowalności na choroby związane ze stylem życia,</p> <p>2) Program Badań Przesiewowych Raka Jelita Grubego (październik 2016 do grudnia 2018 r. docelowo 550 osób)</p> <p>3) Zakup sprzętu medycznego do oddziałów szpitala m.in. karetki, Ultrasonograf, kardiogram, aparat do terapii podciśnieniowej, myjnię-dezynfektor, aparat do laseroterapii, fotel ginekologiczny, wagę łózkową i kuchnię elektryczną do kuchni szpitalnej.</p> <p>4) pozyskanie sprzętu : fotel kąpielowy, 2 materace przeciwodleżynowe, 2 ssaki elektryczne, 4 wózki inwalidzkie</p>	<p>1 projekt</p> <p>9 przedsięwzięć</p> <p>3410 badań</p> <p>370 osób</p> <p>1 szpital</p> <p>1 szpital</p>

	179.883,50	Środki własne	5)prace remontowe:, odnowienie elewacji budynków szpitala (poza głównym)	2 obiekty
	313.199,84	Środki własne poradni	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wieruszowie	567 badań
	153.477,16	j.w.	1)Diagnozowanie zgłaszanych problemów dzieci i młodzieży	81 orzeczeń
	76.739,58	j.w.	2)Orzekanie do różnych form kształcenia i opiniowanie w sprawach pomocy psychologiczno-pedagogicznej	157 terapii
	17.681,00	j.w.	3)Udzielanie dzieciom i młodzieży bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w zależności od rozpoznanych potrzeb	65 działań
	8.313,54	j.w.	4)Wspomaganie przedszkoli, szkół, rodziców i nauczycieli w działaniach profilaktycznych, w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych	14 nowych narzędzi
	20.760,00	dotacja	5)wdrażanie nowych narzędzi diagnostycznych i metod terapeutycznych	1 projekt
		Projekt uzyskał dofinansowanie ze środków UE	6) realizacja projektu w ramach programu Rządowego „Za Życiem” – wsparcie dla rodzin – realizacja zadań z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i rodziny	15 osób
			Powiat Wieruszowski Beneficjent / PCPR Wieruszów/ Gmina Wieruszów/ Gmina Lututów/ Gmina Bolesławiec/SIKOS/ TPD	3 miejsca/12 osób 6 miejsc /6 osób 12 osób (6 osób z gminy Wieruszów i 6 osób z gminy Bolesławiec) 12 osób 10 opiekunów
			1)Realizacja projektu "Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim" dofinansowanego ze środków EFS w ramach RPO poddziałanie IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne, który obejmuje: -Usługi opiekuńcze w Dziennym Domu Pomocy (miejscowość Huta gmina Lututów), -Usługa mieszkalnictwa treningowego , -Usługa mieszkalnictwa wspieranego, -Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, -Usługi asystenckie w miejscu zamieszkania, -Usługi wspierające dla opiekunów faktycznych -grupowe poradnictwo specjalistyczne Termin realizacji projektu od 1.11.2017 do 31.03.2020r.	
			Gmina Lututów Ośrodek rehabilitacji w Lututowie (wartość projektu 270.135 zł). rehabilitacja w ramach kontraktu NFZ. Gmina Wieruszów -Profilaktyka próchnicy zębów dla dzieci w wieku 11-12lat z terenu gminy Wieruszów na lata 2016-2018. -Dostosowanie pomieszczeń w ZS nr 2 w Wieruszowie do potrzeb	

				rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych: rehabilitacja, logopedia, rewalidacja indywidualna, gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna (korzystać będzie 20 uczniów szkoły, członkowie SIKOS oraz osoby z zewnątrz)- środki własne i PEFRON	
	7.2. Rozwój współpracy międzygminnej na rzecz integracji działań w zakresie oferty opieki przedszkolnej.	-	-	-	-
	7.3. Organizacja i promocja aktywnych i kreatywnych form spędzania czasu wśród młodzieży.	19.530,46 zł 2.908,48 zł	Środki własne Środki własne	<p>PBP w Wieruszowie -organizacja warsztatów plastycznych i czytelniczych dla dzieci i młodzieży -Noc Bibliotek -Narodowe Czytanie -Kampania Cała Polska Czyta Dzieciom -X Powiatowy Festiwal Piosenki z bajki</p> <p>Powiat Wieruszowski -Wsparcie 6 przedsięwzięć w ramach kalendarza imprez sportowych -Wsparcie 2 imprez w ramach kalendarza imprez turystycznych</p> <p>Gmina Galewice i Powiat Wieruszowski XIII Mistrzostw Młodych w biegu na orientację „Od przedszkola do Seniora”</p> <hr/> <p>Gmina Sokolniki Sokolnickie zabki. Nauka pływania dla dzieci. Impreza Integracyjne Wiktorówek. Gmina Lututów Kolorowy dzień dziecka</p>	61 osób 25 osób 47 osób 190 osób 30 osób 6 imprez 2 imprezy 1 impreza 2 projekty
	7.4. Wspieranie rozwoju infrastruktury służącej aktywizacji dzieci i młodzieży (np. place zabaw i inne obiekty sportowo/rekreacyjne).			<p>Gmina Wieruszów Wyposażenie siłowni GOSiT w Wieruszowie (74.907 zł) Projekty dofinansowane PROW (wnioski LGD Między Prosną a Wartą Gmina Sokolniki 1) Projekt. ”Budowa placu zabaw w Walichnowach” 2)Przebudowa obiektu rekreacyjnego OKON 3)zagospodarowanie placu rekreacji przy boisku w Sokolnikach</p>	
Cel strategiczny III : Kształtowanie ładu zagospodarowania przestrzennego i ochrona środowiska przyrodniczego					
8	8. Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej i tworzenie ofert inwestycyjnych				

8.1. Stworzenie wspólnej oferty inwestycyjnej powiatu.	-	Bez kosztów	Starostwo Powiatowe w Wieruszowie Budowa bazy danych przedsiębiorców w ramach Strategii Promocji Powiatu Wieruszowskiego.	-
8.2. Wspieranie rozwoju scentralizowanej sieci ciepłej na obszarach zurbanizowanych.	-	-	-	-
8.3. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w powiecie.			Gmina Galewice -Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z odgałęzieniami oraz przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Osiek -Budowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Węglewicach- rozpoczęcie inwestycji Gmina Czastary -Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Czastary m. Krajanka, Przywory, Nalepa, Jaški (Wełny) oraz 2 szt. w m. Czastary (dotacja WFOŚIGW w Łodzi w wpłaty właścicieli posesji)- 97 posesji Gmina Wieruszów Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Chobanin, Górka Wieruszowska i Pieczyska - II etap.	
8.4 .Poprawa stanu infrastruktury drogowej wewnątrz powiatu.	254.774,82 551.130,36 89.949,76 6.627.783,49 1.893.222,90 185.456,05 118.559,83 69.764,31	Budżet powiatu Dotacje gmin Budżet powiatu Dotacja UM Dotacja.gm. Bolesławiec Budżet powiatu Budżet powiatu Dotacja UW Dotacja gm. Galewice Budżet powiatu dotacja PROW Budżet powiatu Budżet powiatu Dotacja gminy Wieruszów Budżet powiatu Budżet powiatu	Powiat Wieruszowski / PZD w Wieruszowie Przebudowa dróg 1) Program poprawy stanu technicznego dróg powiatowych na lata 2015 – 2018 2) Przebudowa drogi powiatowej nr 4715E Bolesławiec – Galewice w m. Bolesławiec (460 mb) 3) Przebudowa drogi powiatowej nr 4507E Klatka – Parcice w m. Jaworek (70 mb) 4) Przebudowa drogi powiatowej nr 4709E Galewice – Ostrówek (6166 mb) 5) Przebudowa drogi powiatowej nr 4715E Parcice – Sokolniki (4437 mb) 6) Przebudowa drogi powiatowej nr 4726E Dzierzkowice – Kol. Dzierzkowice (150 mb) 7) <i>Przebudowa drogi powiatowej nr 4729E w m. Wieruszów– odbiór inwestycji 2018 rok (2069mb)</i> Wartość robót 4.361.795,79 zł 8) Przebudowa skrzyżowania drogi powiatowej nr 4711E Borki – Zdzierczyzna z drogą gminną nr 118211E Borki - Jasienie (120mb) 9) Przebudowa skrzyżowania drogi powiatowej nr 4716E Radostów – Łubnice z drogą gminną nr 118111E	11,483 km

				w m. Radostów Drugi (80mb)	
	277.296,17	Budżet powiatu	Chodniki i ciągi pieszo-rowerowe 1) Przebudowa ciągu rowerowo – pieszego w ciągu drogi powiatowej nr 4510E Wójcin – Lubnice w m. Wójcin (374 mb)		0,374 km
	7.995,00	Budżet powiatu	Dokumentacje projektowe 1) Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 4510E w m. Dzierzkowice (408 mb)		5 szt.
	9.000,00	Budżet powiatu	2) Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 4714E na odcinku Kol. Bolesławiec – Chróścín (700 mb)		
	44.699,90	Budżet powiatu	3) Przebudowa drogi powiatowej nr 4507E Klatka – Parcice – Chorobel (8503mb)		
	49.816,00	Budżet powiatu	4) Przebudowa drogi powiatowej nr 4716E Radostów – Lubnice i drogi powiatowej nr 4726E Dzierzkowice–Kol. Dzierzkowice –Wójcin (3957 + 3195,00 mb) 5)Przebudowa drogi powiatowej nr 4722E w m. Mieleszyn (płatność w 2018r. 23.000zł)		
			Gmina Sokolniki -Przebudowa drogi gminnej nr 118211E w miejscowości Pichlice(Jasienie). Dofinansowanie PROW 788.007zł Wartość 1562744,43 zł (dł. 1,86 km) -Budowa chodnika w m. Walichnowy przy drodze dojazdowej do szkoły. Gmina Czastary -Przebudowa drogi gminnej nr 116120E w obrębie wsi Czastary” - budżet gminy (dł. 787 mb) -Przebudowa dróg gminnych nr 118224E ul. Krótka i nr 118106E ul. Polna w Czastarach (dł. 989 mb) -Przebudowa drogi gminnej nr 118111E w miejscowości Radostów II – 345.079,05 zł, dotacja PROW 219.567zł (dł. 1,025 km) Gmina Wieruszów -Przebudowa drogi gminnej nr 118170E w m. Górka Wieruszowska (drogi dojazdowe) dł. 765mb -Przebudowa drogi gminnej nr 118176E Sopol-Kowalówka wraz z jej odwodnieniem dł.220 mb -Przebudowa ul. Okrzei w Wieruszowie dł. 225 mb Razem gminy 5.871 km		
8.5. Rozwój infrastruktury ICT.	-	-		Patrz działania opisane w pkt 12.1, 12.3	-
8.6. Wspieranie rozwoju sieciowej infrastruktury w zakresie zaopatrzenia w paliwa gazowe.	-	-	-	-	-

9	9. Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE)				
	9.1. Wspieranie wykorzystania biomasy do celów produkcji energii w lokalnych systemach grzewczych	-	-	-	-
	9.2. Wspieranie procesu modernizacji indywidualnych systemów ogrzewania budynków, a także oświetlenia przestrzeni publicznych z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii.	-	-	Gmina Wieruszów W gminie Wieruszów w 2017 rozpoczęło się przyjmowanie deklaracji na wymianę kotłów zasilanych ekogroszkiem, gazem lub biomasą na podstawie przyjętej uchwały przyjmującej Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Wieruszów oraz staraniami o środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.	-
10	10. Ochrona zasobów naturalnych i kształtowanie środowiska przyrodniczego				
	10.1. Ochrona zasobów wodnych i rozwój infrastruktury związanej z wykorzystaniem zasobów wodnych	-	-	-	-
	10.2. Zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych na terenie powiatu i poprawa stanu czystości powietrza atmosferycznego.			Gmina Sokolniki Usuwanie wyrobów azbestowych 101.650 Mg wyrobów azbestowych. 32.203,28zł dotacja 28 733,90zł.WFOŚiGW w Łodzi	8 demontaży
	10.3. Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy (zapewnienie ładu przestrzennego).	-	-	Gmina Wieruszów Uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla 16 działek. (m. Wieruszów, Kuźnica Skakawska)	2 miejscowe plany
	10.4. Wspieranie działań na rzecz kształtowania świadomości ekologicznej (np. stosowanie ekologicznych technologii w budownictwie, ekologiczne sposoby ogrzewania, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków).	14.348,00 zł 2.532,00 zł	Dotacja WFOŚiGW w Łodzi Wkład własny	Starostwo Powiatowe w Wieruszowie 1)przygotowanie projektu pn. „Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej przeznaczonego na cele dydaktyczne Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie” (projekt złożony 02.02.2018r. do RPO WŁ). 2) Program Edukacji Ekologicznej pn. „Kopernik jest Eko- edukacja ekologiczna w Liceum Ogólnokształcącym w Wieruszowie realizowany w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wieruszowie. ----- Gmina Sokolniki Rewitalizacja przyrodnicza przestrzeni publicznej w gminie Sokolniki. 31.866,96 zł dotacja WFOŚiGW w Łodzi 10 621 zł (90 drzew i 1965 krzewów) Gmina Czastary -Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Czastary m. Krajanka, Przywory, Nalepa, Jaśki (Wełny) oraz 2 szt. w m. Czastary (dotacja WFOŚiGW w Łodzi w wpłaty właścicieli posesji)- 97 posesji.	

Cel strategiczny IV :PODNOSZENIE SPRAWNOŚCI INSTYTUCJONALNEJ ZARZĄDZANIA W JST

11	11. Podniesienie kwalifikacji/kompetencji osób zatrudnionych w administracji				
	11.1. Stworzenie wspólnego dla wszystkich gmin programu poprawy jakości zarządzania w administracji.	--	-	-	-
	11.2. Stworzenie wspólnej oferty szkoleniowej dla pracowników gmin i powiatu.	-	-	-	-
12	12. Wspieranie rozwoju przyjaznej administracji publicznej				
	12.1. Rozwój usług z zakresu e-administracji	161.600,48	Budżet powiatu	Patrz pkt.12.3 Starostwo Powiatowe Realizacja zadania „Zakup sprzętu elektronicznego i wyposażenia biurowego” obejmującego m.in.zakup serwera przemysłowego, kserokopiarki, serwera bazodaniowego , jednostki serwerowej z zabezpieczeniem Firefall, oprogramowanie systemowe do tworzenia systemu GEOPORTAL wraz z usługą wdrożenia	-
	12.2. Usuwanie barier architektonicznych we współpracy z grupami osób niepełnosprawnych.	70.945,02 4.076,50	PFRON	PCPR w Wieruszowie -Likwidacja barier architektonicznych -likwidacja barier w komunikowaniu się i technicznych	6 osób 3 osoby
	12.3. Poprawienie obiegu informacji i usprawnienie procedur stosowanych w obsłudze mieszkańców.	77.840,55 2.756.967,84 9.608.863,36	Środki własne/dotacja budżetu Środki własne Środki UE PROWL	Starostwo Powiatowe w Wieruszowie 1)Dostawa serwera bazodanowego dla Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami 2) przystąpienie do projektu pn. "BUDOWA SYSTEMU INFORMACJI PRZESTRZENNEJ WSPIERAJĄCEGO ŚWIADCZENIE E-USŁUG PRZEZ POWIATY Z TERENU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO" Celem realizacji projektu jest zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości i stopnia wykorzystania usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną poprzez wdrożenie systemów informacji przestrzennej realizowane przez zrzeszone powiaty: bełchatowski, brzeziński, kutnowski, łaski, łęczycki, łódzki wschodni, opoczyński, pabianicki, piotrkowski, poddębicki, radomszczański, rawski, wieruszowski i zgierski, tworzące Związek Powiatów Województwa Łódzkiego. Cele szczegółowe: • zwiększenie stopnia cyfryzacji powiatowego zasobu	2 wydziały starostwa

		Bez kosztów	Bez kosztów	<p>geodezyjnego i kartograficznego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości i dostępności usług świadczonych na rzecz interesantów korzystających z danych gromadzonych w bazach EGiB, GESUT, BDOT500 i BDSOG, • usprawnienie przepływu informacji i obsługi interesantów z wykorzystaniem przekazu elektronicznego, • zwiększenie wiarygodności danych gromadzonych w bazach EGiB, GESUT, BDOT500 i BDSOG, • poprawa jakości i harmonizacji danych gromadzonych w rejestrach publicznych, • optymalizacja procedur administracyjnych, • poprawa bezpieczeństwa teleinformatycznego zasobu, sporządzenie kopii zabezpieczających, • usprawnienie prac jednostek samorządu terytorialnego w zakresie planowania gospodarczego i przestrzennego. <p>- łączna wartość projektu: 59 454 862,94 zł - dofinansowanie: 41 214 815,90 zł</p> <p>Umowa na dofinansowanie podpisana 19 grudnia 2017 r. Realizacja projektu 2018 – 2023. Starostwo Powiatowe w Wieruszowie Aktualizacja aplikacji: „Pojazd”, „Kierowca”, i „Portal Starosty”. Wprowadzenie zmian w tych aplikacjach- dostosowanie do systemu CEPIK 2,0 (wydział komunikacji).</p> <p>DPS w Chróście-Wsi -Zakup programów komputerowych do prowadzenia kadr, księgowości, magazynów, depozytów, spraw socjalnych -zakup sprzętu komputerowego i drukarki -zakup sprzętu informatycznego (serwer z oprzyrządowaniem – poprawa zabezpieczenia danych)</p> <p>ŚDS w Chróście Aktualizacja strony BIP oraz strony internetowej ŚDS</p> <p>ŚDS w Osieku Aktualizacja strony BIP oraz strony internetowej ŚDS</p> <p>PCPR w Wieruszowie Zakup zapory sieciowej (firewall sprzętowy)</p> <p>DPS Chróście Zakup serwera z oprogramowaniem</p>	4 jednostki organizacyjne
		16.121,79 zł	Środki własne		
		11.490,00 zł	Środki własne		
		21.000,00	Środki własne		
			Środki własne		
			Środki własne		
		4.501,80	Środki budżetu powiatu		
		21.000,00	Środki budżetu powiatu		
13	13. Koordynacja działań na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych				
	13.1. Stworzenie interaktywnej platformy komunikacji dla JST i podmiotów gospodarczych i	-	-	-	-

	organizacji pozarządowych. 13.2. Organizacja szkoleń dla różnych grup zawodowych.	Budżet państwa	4.328,00 zł	SDS w Osieku Szkolenia dla pracowników SDS w Chróście – Wsi <u>Starostwo powiatowe w Wieruszowie</u> Współorganizacja szkolenia dla organizacji pozarządowych w ramach projektu realizowanego przez Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS realizującym projekt współfinansowany ze środków EFS	4 szkolenia dla 126 pracowników (4 zewnętrzne i 10 wewnętrznych) 10 szkoleń wewnętrznych i 3 zewnętrzne
	13.3. Stworzenie struktur i procedur współpracy z zespołem monitorującym.	-	-	Zadanie zrealizowane w 2015 roku	-
14	14.Opracowanie zintegrowanej strategii promocji Powiatu Wieruszowskiego.	-	-	Zadanie zrealizowane w 2016 roku	-

Inne działania mające wpływ na realizację zadań określonych w strategii

		11.839,96 zł 1.878,99 zł	Środki własne Środki własne	<u>DPS Chróście- Wieś</u> -Zakup wyposażenia pokoi mieszkańców Chróście 50 -zakup sprzętu rehabilitacyjnego	1 DPS
		41.348,00 zł 171.547,17 zł 7.250,00	Środki PFRON Środki własne Środki zewnętrzne	<u>Starostwo Powiatowe w Wieruszowie</u> Likwidacja barier architektonicznych- montaż dźwigu osobowego w budynku przy ul. Ludwika Waryńskiego 14 w Wieruszowie <u>PCPR w Wieruszowie</u> Programu „ Aktywny Samorząd” Moduł II – 1 osoba czesne, 6 studentów dodatek na pokrycie kosztów kształcenia. <u>Gmina Sokolniki</u> Zakup 20-osobowego autobusu do przewozu osób niepełnosprawnych	1 obiekt 1 projekt/6 osób 1 pojazd

STAROSTA
mgr inż. Andrzej Szymonch

